

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Туризм

Карпати повинні зустріти Олімпіаду-2022 зеленими

► СТОР. 5

Роздуми з приводу

Теорія змови

► СТОР. 12

Спорт

Одна перемога на трьох

► СТОР. 16

№ 174 (4924)

СУБОТА, 18 ВЕРЕСНЯ 2010 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Президенти їдуть на «Побєді»

Учора президенти України та Росії Віктор Янукович і Дмитро Медведєв узяли участь в автопробігу, присвяченому 100-річчю першого подібного переїзду Санкт-Петербург—Москва—Київ.

Глави держав проїхали на двох автомобілях «Победа» близько 60 кілометрів. Вони стартували із селища Хомутівка Брянської області в РФ за 20 кілометрів від українського кордону і фінішували в місті Глухові Сумської області. ► СТОР. 10

Хто не хоче везти картоплю на Донеччину?

Ціни на «другий хліб» у Донецькій області змінюються не по днях, а по годинах. «За картоплею поїхали власною машиною на оптовий ринок поблизу Слов'янська, — розповіли Ольга та Юрій із Макіївки. — Вранці продавці просили 4.80 за кілограм, а під вечір, коли ми поверталися, — вже 5 гривень. А чотири дні тому продавали по 4.20 за кіло». Та все одно два мішки «бульби» в багажнику подружжя вважає вдалою покупкою: у рідному місті привезена з інших областей картопля коштує 6.50 за кілограм, а «у бабусь», тобто вирощена на місцевих городах, уже сягає 10 гривень. ► СТОР. 6

Борис Олійник: «Насамперед я українець»

У редакції нашої газети відбулася зустріч з класиком української літератури, громадським діячем і політиком Борисом Олійником. Шоправда, Борис Ілліч каже, що не любить «гучних» посад: «Насамперед я українець, а вже потім комуніст, громадський діяч та все решта». Поет розповів про найекстремальніші життєві моменти свого життя. Зокрема, про те, як пережив фашистську окупацію, як свого часу йому довелося бути у «гарячих точках» — у Сербії під час спецоперації НАТО, у Нагорному Карабасі. Після поїздки до Карабаху він особисто переконував Михайла Горбачова запровадити там пряме президентське правління. Це могло врятувати регіон від

римав від віршів, які читав сам поет. Докладнішу розповідь про спілкування з Борисом Іллічем читайте в одному з найближчих випусків газети.

міжетнічних сутичок. Проте тоді перший і останній президент СРСР не дослухався до цієї думки. Одразу з балканських окопів Борис Ілліч поїхав на Парламентську асамблею Ради Європи, де захищав позицію сербів. До речі, Борис Олійник тривалий час очолював нашу делегацію в Раді Європи і був одним із небагатьох українських політиків, яких там насправді поважають, хоча його думка часто була «гіркою пігулкою» для європейців. Проте, звичайно, найбільшу насолоду всі, хто прийшов на цю зустріч, отримав від віршів, які читав сам поет. Докладнішу розповідь про спілкування з Борисом Іллічем читайте в одному з найближчих випусків газети.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Уже кілька років у селі Лісна Слобідка Коломийського району, що на Івано-Франківщині, з-під землі витікає природний газ. «Колись геологи в цій місцині щось бурили і, мабуть, погано заплombували діру чи щось там у землі порушили. Так відтоді газ і просочується», — пояснюють селяни.

«Газ день і ніч дарма горить. Біля нас інколи зупиняються іноземці, бо то біля траси, — розповідає 36-річна Раїса Москаленко. — Питають, що то за вогонь? Вони в шоці: «А кажуть, що Україна — бідна держава». Бо цим газом можна обігріти чотири села. А в нас він іде на вітер». ► СТОР. 8

ПОДІЇ

Пірати захопили судно з українцями на борту

Неподалік від узбережжя Кавказу пірати захопили судно «Сальма» з чотирма українцями на борту. Як повідомляють Подорожчів-ТБ, напад було скоєно у неділю. Корсари атакували одразу три кораблі, які стояли в порту Дуала. Усього на борту перебувало 10 членів екіпажу — серед них один росіянин, решта — українці. За словами власника судна, з ним уже зв'язалися пірати. Вони запевнили, що заручники живі й здорові, а самі загарбники обмірковують свої вимоги.

Кожному кримчанину — 8 кг шкідливих викидів

За січень-червень обсяг викидів забруднюючих речовин у Криму становив 15,3 тисячі тонн, що на 39% (або на 4,3 тисячі тонн) більше, ніж за аналогічний період минулого року. За даними Головного управління статистики, викиди в

атмосферу здійснювали 427 кримських підприємств. У середньому кожне з них «начало» 35,8 тонни шкідливих речовин, на кожного жителя півострова — по 7,8 кг (на 2,2 кг більше, ніж у першому півріччі 2009 року). Найгірше дихається в Армянську та Красноперекопську — ці міста перекрили середньокримські показники з кількості викидів у розрахунок на одного жителя в 26,6 і 17,1 разу відповідно, повідомляє наш власкор Георгій ВЕРВЕС.

КОРОТКО

■ За останні 10 років в Україні вдвіть зріс травматизм у сфері використання газу в побуті: з початку року вже сталася 81 аварія, в них загинуло 70 осіб (Укрінформ).

■ Харчові та переробні підприємства Донецької області цього року збільшили виробництво ковбасних виробів та м'ясних напівфабрикатів, а також молока, вершкового масла і жирних сирів, повідомляє наш власкор Ліна КУЩ.

■ У Харкові відкрився II міжнародний економічний форум (Укрінформ).

■ Ціни на золото встановили новий історичний рекорд — на торгах у Гонконгу вартість унції золота вперше перевищила 1280 доларів (Укрінформ).

До 1 жовтня заборгованість із відшкодування ПДВ скоротять до 3 млрд. грн.

ПІДСУМКИ ТИЖНЯ

А судді
суддів хто?

Безумовно, топ-новина тижня: звинувачення, висунуті колишньому міліцейському генералу Олексію Пукачу в убивстві нашого колеги Георгія Гонгадзе. Замовником злочину слідчий Генеральної прокуратури назвав покійного міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка.

Якщо говорити відверто, ніхто не сумнівався у тому, що вердикт ГПУ буде саме таким. Особливо на тлі сумного ювілею — десятої річниці зникнення Георгія. Адже після арешту Олексія Пукача витоки інформації з Генеральної прокуратури — скоріше за все, свідомі — давали підстави думати, що події розвиватимуться за сценарієм, написаним тими, хто працював з так званими півками майора Мельниченка, оприлюдненими 28 жовтня 2000 року.

А сам Микола Мельниченко заявив, що це була спецоперація для того, щоб усунути з посади президента Леоніда Кучму. **Детальніше про це читайте у сьогоднішньому числі «Голосу України».**

Усе це відсунуло на задній план інші події. Зокрема, старт місцевих виборів. Так, відбулося засідання Центральної виборчої комісії, на якому розподілили місця у територіальних виборчих комісіях між партіями, які не мають парламентських фракцій. Найбільше пощастило партіям Арсенія Яценюка «Фронт змін» та Сергія Тігіпка «Сильна Україна», які отримали найбільше представництво у ТВК. Щоправда, невдоволеними залишилися після засідання ЦВК представники Блоку Юлії Тимошенко. Вони навіть чомусь висловили думку, що місцеві вибори можуть бути зірваними.

У свою чергу Президент Віктор Янукович видав указ «Про недопущення порушень закону під час виборчої агітації». У ньому, зокрема, глава держави заборонив використовувати своє ім'я та зображення під час передвиборної агітації на місцевих виборах 31 жовтня. Окрім того, ім'я та фото Президента у соціальній рекламі можна буде використовувати лише за його згодою.

Водночас, схоже, Банкова взяла під повний контроль і судову владу. У четвер відбувся з'їзд суддів, який відкрив глава держави. У своєму слові він пообіцяв «розпеченням залізом викоринювати корупцію в суддівському корпусі». За його словами, першими підприціл влади потраплять Вищий господарський суд України і Шевченківський районний суд столиці, які, мовляв, сприяли розбазарюванню землі у Києві. Судді після докорів Президента промовчали, хоча багато хто з них невдоволений суддівською реформою, яка поставила їх під контроль Вищої ради юстиції. Лише Голова Верховного Суду Василь Онопенко спробував окреслити незavidне майбутнє представників суддівського корпусу. Водночас експерти висловлюють сумніви у доцільності такої судової реформи.

Однак, як і планували на Банковій, з'їзд обрав суддями Конституційного Суду тих, кого йому рекомендували: Михайла Запорожця з Луганська, Олега Сергія з Вишого адміністративного суду, Наталю Шапталю з Донецька і Михайла Гульгя з Харкова. А голову добре відомого Печерського райсуду столиці Інну Отрош обрано членом Вищої Ради юстиції.

Володимир КОРОЛЮК.

Володимир Литвин ініціює неформальний саміт

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин виступає з ініціативою проведення в Україні неформального саміту спікерів парламентів країн Дунайського регіону та Чорноморського басейну.

З такою ініціативою Голова Верховної Ради України виступив у п'ятницю під час зустрічі з Президентом Національної Ради Австрії Барбарою Праммер, яка відбулася у рамках офіційного візиту В. Литвина до Австрійської Республіки.

Під час зустрічі сторони, серед іншого, обговорили питання співпраці України та Австрії у розробці стратегії розвитку Дунайського регіону та Чорноморського басейну, у тому числі, на рівні парламентів.

Зокрема, Президент Національної Ради Австрії звернула увагу на те, що зараз стратегія розробляється на рівні урядів наших країн, і висловила думку про важливість підготовки відповідних пропозицій від парламентів Австрії та України до того часу, коли буде завершена розробка цього документа на урядовому рівні.

У свою чергу, В. Литвин зазначив, що «це дуже цікава ідея», і виступив з ініціативою проведення у Криму неформального саміту голів вищих законодавчих органів, які входять до Дунайсько-Чорноморського регіону, «з виходом на створення асамблеї парламентів цих країн».

На початку зустрічі Б. Праммер заявила, що візит Голови Верховної Ради України до Австрії «має сприяти продовженню та поглибленню контактів між нашими країнами, у тому числі на парламентському рівні». За її словами, саме у цій сфері у наших держав є багато можливостей для розвитку подальшої співпраці.

В. Литвин також наголосив на винятково важливому значенні цього візиту, «особливо з огляду на нашу спільну історію». Голова Верховної Ради зазначив, що в українсько-австрійських відносинах немає конфліктних питань та проблем, що, за його словами, дає підстави розраховувати на активізацію двосторонніх взаємин.

Торкаючись питання розвитку міжпарламентської складової двосторонніх відносин, В. Литвин зазначив, що така співпраця має ґрунтуватися на активізації контактів на рівні груп дружби, комітетів та політичних фракцій. «Ми зацікавлені у тому, щоб тісні контакти розвивалися і на рівні керівників парламентів», — зазначив В. Литвин і запросив Президента Національної Ради Австрії відвідати Україну у зручний для неї час.

Голова Верховної Ради також наголосив, що аналіз рівня австрійсько-українських взаємин в усіх сферах дає підстави стверджувати про існування необхідної бази для переведення їх у нову якість на всіх рівнях.

Окрім співробітництва в економічній, гуманітарній та екологічній сферах, сказав В. Литвин, Україна зацікавлена у співпраці з Австрією у ході підготовки до чемпіонату Євро-2012, оскільки Австрія має досвід проведення таких заходів. Б. Праммер, у свою чергу, заявила про готовність її країни надати Україні необхідну організаційно-інформаційну допомогу.

Сторони також обговорили питання європерспектив України. Президент Національної Ради Австрії зазначила, що процес наближення України до Європейського союзу має велике значення для всієї Європи, висловивши сподівання, що Угода про асоціацію між Україною та ЄС буде

Під час зустрічі в Національній Раді Республіки Австрія Голови Верховної Ради України Володимира Литвина та Голови Національної Ради Австрії Барбари Праммер (праворуч).

де підписана протягом року, що стане дуже важливим кроком у напрямку наближення України до Європи.

В. Литвин наголосив, що Україна надає великого значення підписанню згаданої угоди, а також угоди про зону вільної торгівлі, питанню запровадження безвізового режиму для українців. «У нашому суспільстві є різні погляди та настрої, але повернення України в європейський простір є одним з об'єднуючих та консолідуючих чинників», — сказав він, висловивши сподівання на підтримку євроінтеграційних прагнень України з боку Австрії.

Сторони також обмінялися інформацією щодо внутрішньополітичної ситуації в обох країнах. В Україні, сказав В. Литвин, стабілізувалася політична ситуація, існує взаєморозуміння між гілками влади, але при цьому влада стоїть перед необхідністю приймати дуже важливі рішення. За його словами, щоб ці рішення були виважені і відповідальні, потрібна сильна опозиція, а така опозиція в Україні існує. «Головне — щоб діалог між владою та опозицією відбувався саме у парламенті. Це вноситиме спокій в українське суспільство», — наголосив він.

Б. Праммер підтримала думку В. Литвина про те, що саме у парламенті є можливість розв'язувати мирним шляхом усі суперечки та спірні питання, які є у суспільстві.

Як повідомлялося раніше, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин 16—17 вересня перебуває з офіційним візитом в Австрійській Республіці.

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин у п'ятницю у рамках офіційного візиту до Австрійської Республіки зустрівся з Федеральним Президентом Австрії Хайнцем Фішером (на знімку).

Під час зустрічі сторони зазначили, що наші країни пов'язують спільні сторінки історії, а також наголосили на відсутності

проблемних питань у двосторонніх відносинах, що, на думку співрозмовників, є основою для подальшої активізації українсько-австрійських взаємин.

Водночас, зауважив Голова Верховної Ради України, «на цьому не можна зупинятися». За його словами, Україна і Австрія можуть досягти значних результатів у співпраці, зокрема, в енергетичній і транспортній галузях, агропромислового комплексу. Перспективним, на його думку, є також співробітництво на рівні регіонів.

Федеральний Президент Австрії наголосив, що його країна підтримує євроінтеграційні прагнення України, але висловив думку про необхідність посилення в Україні боротьби з корупцією та бюрократією, що, за словами Х. Фішера, сприятиме, зокрема, поліпшенню інвестиційного клімату в Україні та поглибленню двосторонньої співпраці в економічній та фінансово-банківській сферах.

В. Литвин, у свою чергу, запевнив, що українська влада вживає заходів для подолання корупції в Україні.

У контексті обговорення питання про європерспективи України Федеральний Президент Австрії наголосив на необхідності збереження добросусідських відносин з Росією, оскільки, за його словами, стабільні та прогнозовані українсько-російські взаємини є важливим чинником стабільності в Європі.

Відповідно до програми візиту також відбудуться зустрічі В. Литвина з Президентом Федеральної Ради Австрії Мартіном Прайнедером і з членами австрійсько-української групи з міжпарламентських зв'язків та Комітету у закордонних справах Національної Ради Австрії.

Прес-служба
Верховної Ради України.

Фото
Анастасії СИРОТКІНОЇ.
Інші фото з цієї події
шукайте у фотوماгазині
на сайті
www.golos.com.ua.

Можемо стати вагомим гравцем на ринку зерна

Член парламенту Великої Британії Джон Уїттінгдейл, керівник групи з міжпарламентських зв'язків зі Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії Юрій Полунєєв та голова Британсько-українського товариства Річард Спрінг.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Учора члени групи з міжпарламентських зв'язків зі Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії зустрілися з Головою Британсько-українського товариства Річардом Спрінгом та членом парламенту Великої Британії Джоном Уїттінгдейлом.

Керівник групи, народний депутат від фракції «Блок Юлії Тимошенко — Батьківщина» Юрій Полунєєв розповів «Голосу України», що на зустрічі було розглянуто питання активізації співробітництва у двох пріоритетних напрямках. Це насамперед — реформи фінансового і банківського сектору, для підтримки економічного зростання України і Великобританії. «Ми попередньо домовились, що розглянемо можливість організувати найближчим часом у Лондоні спільне засідання міжпарламентської групи за участю парламентаріїв і представників уряду та фінансового сектору для обговорення найбільш актуальних проблем та шляхів їх розв'язання», — сказав він.

Ще одним напрямом пріоритетної співпраці, за словами народного обранця, є активізація іноземних інвестицій в Україну, зокрема, в сільське господарство та агробізнес. «У найближчі десять років можемо стати однією з ключових країн, яка визначатиме тенденції на глобальному ринку зерна та інших продуктів. У цьому зацікавлена не тільки Україна, а й велика кількість країн і, зокрема, Великобританія», — підкреслив Юрій Полунєєв.

Парламентарій також розповів, що на зустрічі обговорювалися питання залучення інвестицій в цю сферу та створення для цього сприятливого інвестиційного і регуляторного клімату.

Він зауважив, що основні зусилля будуть сконцентровані на цих двох напрямках.

Сергій МЕЛЬНИК.

Проект Податкового кодексу майже готовий. Хоча його мало хто бачив

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

Розпочинаючи під час учорашнього розширеного засідання уряду обговорення проекту Податкового кодексу, прем'єр Микола Азаров нагадав, що Україна кілька разів стояла на порозі системних реформ у податковій сфері, проте з різних причин (завжди озиралися чи на вибори, чи на політичну доцільність) Податковий кодекс ухвалити так і не вдалося, та додав, що уряд візьме на себе відповідальність за всі ризики і наслідки запровадження податкової реформи.

Переїшовши до аналізу документа, прем'єр сказав, що кодекс передбачає спрощення податкової системи, зменшення фіскального навантаження на платників податків, стимулювання відновлення, модернізації основних фондів, інноваційно-інвестиційного розвитку та створення однакових умов для всіх учасників ринку і рівноправних відносин між господарюючими суб'єктами та державою. Загалом він вважає, що запропонований урядом проект створить в Україні найпривабливіші в Європі умови для ведення бізнесу. На підкріплення цієї тези прем'єр повідомив: по-перше, замість нинішньої обтяжливої системи адміністрування буде запроваджено принцип правомірності рішень платника податку, визначено вичерпний перелік повноважень податкових органів, який не може бути розширений, кількість перевірок буде зменшено до мінімуму, а платників з бездоганною податковою історією взагалі не перевірятимуть. Також пропонується розширити права платників податків на оскарження та зменшити термін розгляду апеляції платників. Тож за цих умов «зустріч з податковим інспектором стане не прави-

лом, як нині, а, швидше, винятком», — пообіцяв М. Азаров.

По-друге, уряд пропонує значно скоротити кількість податків і зборів, адміністрування яких лише забиало час і ресурси і у платників, і у податківців. Під скасування, зокрема, потрапляють ринковий збір, збір на видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг, збір за право використання місцевої символіки. По-третє, глава уряду обіцяє, що буде «революційно знижено ставки основних податків до рівня, який є найнижчим в Європі». За цими планами, вже у 2011 році податок на прибуток зменшиться на 6 відсотків — з нинішніх 25 до 19, а 2016-го ця ставка має становити 16 відсотків. До того ж щойно створене підприємство і підприємство з обігом до 3 мільйонів гривень оподатковуватимуться за нульовою ставкою, на десять років від податку на прибуток звільняється суднобудування, літакобудування, легка промисловість, готельний бізнес.

Податок на додану вартість с 1 січня 2014 року становитиме 17 відсотків, а відшкодування ПДВ уже з наступного року має здійснюватися в автоматичному режимі. Водночас М. Азаров пообіцяв перекрити можливості для фіктивного відшкодування ПДВ та повідомив, що під оподаткування ПДВ не підпадтимуть операції з металобрухтом та деякими іншими сировинними товарами, юридичні, консалтингові, аудиторські послуги та послуги платників єдиного податку. А тих, «хто самостійно чи з сім'єю власними силами і розумом веде бізнес з річним оборотом до 300 тисяч гривень і сплачує єдиний податок, податкова взагалі не турбуватиме», — сказав

прем'єр та припустив, що тільки за рахунок податкової реформи протягом наступних двох років можна в півтора рази збільшити зарплату бюджетникам. Далі М. Азаров запропонував перейти до обговорення проекту Податкового кодексу. Проте, як наголосила голова Комітету Верховної Ради з питань промислової і регуляторної політики і підприємництва Наталія Королевська, поки що незрозуміло, що пропонується обговорювати, оскільки після того, як прем'єр «з помпою» провів презентацію цього «надсекретного кодексу», його так нікому й не показали.

Та все-таки вчора це не завадило Кабміну прийняти проект Податкового кодексу за основу. Як зазначила перший заступник голови адміністрації Президента Ірина Акімова, вже наступного тижня, після остаточного доопрацювання та схвалення, документ планується подати на розгляд парламенту.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Фото Олега МАРКЕВИЧА (Укрінформ).

Чи змінить 31 жовтня політичний ландшафт Криму?

МІСЦЕВІ ВИБОРИ

Ситуація, що складається навколо виборів на півострові, може перетворити їх на дуже важливий рубіж політичної та економічної еволюції автономії.

Спроба Партії регіонів установити залізну виконавську вертикаль нашоветується на слабкий опір місцевих еліт. Низка кримських політичних сил прагне будь-якою ціною заручитися підтримкою регіоналів. Експерти стверджують, що деякі політичні сили вирішили розчинитися у лавах Партії регіонів, бо тільки за цієї умови зможуть увійти до складу місцевих рад.

«Перед місцевими виборами у Криму формується пул політичних сил, які заявили про намір співробітничати з Партією регіонів», — сказав кримський політолог Денис Батурин. Прогнозуючи розвиток ситуації, він зазначив, що можливі два найбільш імовірні варіанти: перший — Партія регіонів розчинить нових членів у своїй структурі, ставлячи перед ними власні цілі та завдання. Другий — нові соратники прагнуть створити свої центри впливу в Партії регіонів, що може призвести до внутріпартійних конфліктів. Останні події у політичному житті півострова свідчать про те, що регіонали вибрали перший варіант. Нещодавно членами партії стали соратники Сергія Куніцина, нинішнього постійного представника Президента в автономії, депутати Верховної Ради автономії Олександр Лієв, Ольга Удовина, Ольга Ковітіді. Підписати меморандум із кримською організацією Партії регіонів

про об'єднання двох політичних сил напередодні місцевих виборів планує й сам Сергій Куніцин. «Ми готові об'єднати зусилля, ми готові навіть провести об'єднавчий з'їзд», — заявив він. Постпред вважає, що об'єднання зусиль двох політичних сил приведе надалі до стабільнішої роботи Верховної Ради Криму й тіснішої взаємодії парламенту та уряду.

Не оминула масова політміграція й міських голів Криму. Міський голова Євпаторії Андрій Даниленко, який не вступав у жодну з партій за роки своєї роботи у місті, напередодні виборів став членом Партії регіонів. Така само історія сталася й з керченським головою Олегом Осадчим. До цього його виборці думали, що він прихильник Компартії. Приєдналася до регіоналів і низка селищних і сільських голів півострова. Логіка владної партії зрозуміла: вона збирає до виборів у єдиний кулак максимальну кількість людей, що володіють ресурсом: політичним, адміністративним, фінансовим.

Кримські спостерігачі вважають, що така тактика має низку недоліків. Один із головних — те, що може наростати внутрішнє напруження у кримській республіканській організації. Адже до списків потраплять не всі. Насамперед до них мріють потрапити старі партійці, які не металися з партії після помаранчевої революції. Тепер їм доведеться потіснитися, щоб звільнити місця для новобранців.

Місцеві вибори на півострові, безперечно, змінять політичний ландшафт Криму. Партія регіонів лідирує і лідуватиме у виборчо-

му рейтингу. За словами голови кримської республіканської організації Партії регіонів Василя Джарти (голова Ради міністрів АРК. — Авт.) завдання партії по всій території Криму — це щонайменше 51%. «Наше завдання — досягти мінімум 51% по всій території Криму, переконати виборців, що це необхідно для того, щоб ми могли мати повноваження й втілювати в життя поставлені завдання», — сказав він. Начальник передвирборного штабу кримської республіканської організації Партії регіонів Павло Бурлаков (перший заступник голови Ради міністрів Криму. — Авт.) переконалий, що нині альтернативи потужній, організованій, професійній команді, якою є Партія регіонів, у Криму немає.

У Сергія Тігіпка з його «Сильною Україною» є реальні шанси потрапити в місцеві ради й Верховну Раду автономії. Головна проблема, на думку політологів, з якої можуть зіштовхнутися «тігіпковці», це часта зміна керівництва кримської організації «Сильної України». Але все-таки велика кількість бізнесменів і авторитетних людей на місцях, які не впишуться у Партію регіонів, як альтернатива бачитимуть себе у команді Сергія Тігіпка. Є шанси пройти до складу кримського парламенту й у представників меджлису кримськотатарського народу. За всіма прогнозами, вони братимуть участь на виборах під вивіскою Народного руху України. Потрапити у новий парламент і партія «Союз», оскільки вона відома кримському виборцеві й має величезний досвід боротьби у мажоритарних округах. Комуністи, що претендують на пі-

вострові на роль основної опозиційної сили, пройдуть за рахунок свого стійкого електорату. А у партії «Батьківщина», на думку спостерігачів, у Криму проблеми з рейтингом. І полягають вони у тому, що поразка Юлії Тимошенко на президентських виборах різко змінила до неї ставлення кримського виборця. Частина від неї відвернулася як від кандидата, який програв. З її прихильників пішли й кримські татари. Однак це не означає, що «Батьківщина» втратила можливості потрапити до Верховної Ради автономії й місцевих рад. Чого не скажеш про Наталію Вітренко та її ПСПУ. І насамперед через те, що у неї на півострові немає явного лідера. Та може статися й диво. На думку політолога Андрія Нікіфорова, результат прогресивних соціалістів автономії залежатиме від того, скільки Наталія Вітренко зможе залучити ресурсів для своєї передвирборної кампанії, а також від того, як вона зможе домогтися з існуючими у Криму політичними силами. Претендують бути представленими у місцевих радах і парламенті Криму й представники руху «Російська єдність», які останнім часом різко критикують владу автономії. При цьому рейтинги їх коливаються у межах прохідної позначки.

За правильною та організованою роботою з виборчими півострова шанси потрапити до місцевих рад мають різні політичні сили. Треба тільки працювати, але, на жаль, кримські політики навчилися лише заманювати електорат і роздавати передвирборні зобов'язання.

Георгій ВЕРБЕС.

Крим.

У НОМЕР

У «Сильній Україні» наполягають на реалізації інноваційних проектів у соціальній сфері

У Києві відбулося засідання Експертної комісії з інновацій партії Сергія Тігіпка «Сильна Україна».

За словами Олександра Кардакова, керівника партійної комісії з інновацій, в нашій країні є все необхідне для того, щоб почати реалізацію проектів, спрямованих на поліпшення в соціальній сфері. Тим паче, що деякі розробки вже готові і випробувані, а їх впровадження не потребує великих витрат. «Ми повинні приділяти увагу тим ідеям, які можна використати в Україні — тут і тепер. Наприклад, таким, як єдина система обліку соціальних пільг, єдиний центр прийому звернень громадян, електронний медичний паспорт... Все це включено до програми дій «Сильної України», — підкреслив експерт. Як розповів Олександр Кардаков, застосування нових технологій в соціальній сфері допоможе підвищити якість послуг і запобігти корупції. «Якщо взяти, приміром, електронний медичний паспорт, то це може бути чіп або диск, що містить всю інформацію про здоров'я людини. Замість карток — один носій, доступ до якого буде у лікаря», — зазначив він.

На думку Володимира Курга, експерта комісії, в такому нововведенні повинна бути зацікавлена і місцева влада.

«Влада знатиме, що ж фактично зроблено в лікарнях, які результати, скільки повторних звернень щодо одного і того само захворювання, яка якість обслуговування», — зазначив Володимир Кург.

На думку Кардакова, державі також необхідно переглянути принципи фінансування вітчизняної науки. «Коштів, які спрямовують нині на науку, недостатньо. Але і їх можна використовувати більш ефективно. Підтримку повинні мати ті напрями, які цікаві державі, і ті групи вчених, які довели, що можуть досягти результату», — зазначив він. Експерт також вважає, що необхідно запровадити систему грантів для підприємців фундаментальних і прикладних досліджень, розвивати технопарки, венчурні фонди, які успішно працюють, допомагаючи молодим ученим на Заході.

Історія має об'єднати всіх

Учора, перебуваючи в Кіровограді, заступник Голови Верховної Ради Микола Томенко взяв участь у відкритті пам'ятника українському письменнику, громадському, політичному і державному діячеві, першому керівнику українського уряду Володимирі Винниченку.

Під час виступу на урочистостях М. Томенко висловив задоволення з приводу того, що фонд, який він представляє, теж долучився до будівництва пам'ятника.

«Важко уявити Україну початку ХХ століття без громадського діяча Винниченка, без політика Винниченка і, передовсім, без письменника Винниченка», — наголосив заступник Голови Верховної Ради. Він відзначив, що останнім часом здебільшого дискусія точилася стосовно ролі і значення цього державного діяча, який був одним із співавторів усіх чотирьох Універсалів Центральної Ради, що проголосила Українську Народну Республіку, та першим керівником українського уряду. Натомість Володимир Винниченко як письменник — менш знаний для широкого загалу. М. Томенко нагадав, що свого часу Михайло Коцюбинський писав про моду на Винниченка таке: «Кого у нас читають? Винниченка. Про кого скрізь йдуть розмови, як тільки річ торкається літератури? Про Винниченка. Кого купують? Знову Винниченка».

Заступник Голови Верховної Ради привітав громадськість Кіровограда з появою першого пам'ятника Володимирів Винниченку на його малій батьківщині та висловив сподівання, що українські цінності посядуть гідне місце у власній державі, і що не треба буде знову цитувати того самого Володимира Винниченка, який сказав: «Чудний наш народ — і сильний, і сумний... Мав героїв — і ніхто їх не знав... Усе життя любив волю — і все життя жив рабом... Утворив багатство пісні — і сам її не знає...».

Прес-служба заступника Голови Верховної Ради.

22 вересня відбудуться парламентські слухання «Економічні реформи: реальність та очікування українського бізнесу»

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 13 травня 2010 року № 2180-VI «Про проведення парламентських слухань на тему: «Економічні реформи: реальність та очікування українського бізнесу» 22 вересня поточного року о 15.00 відбудуться зазначені парламентські слухання.

На слуханнях передбачається обговорити важливі питання розвитку бізнесу та підтримки підприємництва. Орієнтовний перелік питань порядку денного парламентських слухань додається.

До участі в цьому заході запрошені народні депутати України, відповідальні працівники міністерств і відомств, представники місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємці, бізнесмени, експерти, представники громадських організацій та засобів масової інформації.

Парламентські слухання відбудуться у залі засідань Верховної Ради України за адресою вул. Грушевського, 5 (вхід через перший під'їзд). Початок реєстрації учасників слухань о 14.00.

Додаток

Орієнтовний перелік питань порядку денного парламентських слухань на тему: «Економічні реформи: реальність та очікування українського бізнесу»

(22 вересня 2010 року)

1. Основні напрямки розвитку бізнесу та підтримки підприємництва, визначені Президентом України, та заходи уряду щодо їх впровадження.

2. Здійснення організації і контролю виконання вимог законодавства у сфері підприємництва і регуляторної політики органами виконавчої влади та забезпечення відповідальності за їх порушення.

3. Заходи уряду щодо скорочення видів діяльності та робіт, які підлягають ліцензуванню.

4. Здійснення урядом заходів з удосконалення дозвільної системи, введення декларативного принципу, мовчазної згоди, спрощення процедури започаткування та виходу з бізнесу.

На Кримському півострові триває масова політміграція

Завтра — День працівника лісу

Працівникам лісового господарства України

Щиро вітаю працівників і ветеранів лісового господарства з професійним святом — Днем працівника лісу.

Щоденна сумлінна, наполеглива й невтомна праця багатотисячного загону трудівників галузі покликана виконувати надзвичайно важливу й відповідальну суспільну місію — плекати й примножувати зелене багатство країни, гарантувати екологічну безпеку людей, домогатися гармонійної взаємодії суспільства й природи.

Сьогодні на вас покладено масштабні й амбітні завдання: збільшувати лісистість території країни, розширювати розмаїття рослинного й тваринного світів, оберігати екологічну привабливість лісів, запроваджувати сучасні методи ведення лісового господарства. В епіцентрі невідбутних проблем галузі — ефективне використання лісових ресурсів та корисних властивостей лісу, боротьба із самовільними вирубками, пожежами, шкідниками, піднесення матеріальної бази лісової науки й освіти до сучасного європейського рівня.

Верховна Рада України постійно тримає у полі зору актуальні питання розвитку лісового господарства, працює над удосконаленням законодавчої бази щодо покращення державного управління й фінансового забезпечення галузі, піднесення суспільного статусу та соціальної захищеності її працівників.

Від усієї душі зичу вам і вашим родинам міцного здоров'я, добра і благополуччя, плідних звершень в ім'я розквіту держави, на благо нинішнього й майбутніх поколінь українського народу.

Володимир ЛИТВИН,
Голова Верховної Ради України.

Майстри бензопилки рубають так, що тріски не летять

Напередодні Дня працівника лісу до Києва з'їхалися майстри бензопилки з усієї України. Вони демонстрували тут своє безсумніву віртуозне мистецтво. Це раніше рубати ліс було грубою роботою, а тепер — ціла наука, пишуть «Подорожці».

Легендарна масивна «Дружба» — пішла у минуле. Замість неї невелика бензопилка — тепер це ще й спортивний інвентар. Хвилина, щоб зібратися, — й уперед. Завдання — спилити всі гілки, не зачепивши при цьому стовбур. Шестикілограмовий пилка пухає, немов метелик. У програмі змагань — заміна ланцюга, філігранна точність зрізу — все те, що лісоруб робить щодня — тільки сьогодні на швидкість. Такий конкурс — одна з небагатьох можливостей для молоді побачити, як працюють майстри. Аси кажуть — тут від професіоналізму залежить життя.

«Один мільйон заготовленої деревини — це у нас статистика така є, забирася людське життя одне. Людина втрачає пильність і може в цей момент статися трагічна ситуація. Найскладніший етап змагань — звалювання. Учасники повинні спилити дерево так, щоб воно впало серед трьох кілочків. Верх майстерності — вбити центральний у землю», — розповідає журналістам Сергій Домашкін, лісоруб Ізюмського лісогосподарства. Кожний рух пилкою — це або зароблена, або закопана в землю гривня, кажуть лісоруби. Адже через неправильний зріз — дерево втрачає в ціні. Кожний пенек вище норми — штраф...

Наступного тижня в стартє Міжнародний чемпіонат лісорубів у Хорватії. Туди вирушать переможці — Сергій Домашкін із Ізюму, а також брати Костюшки та Тарас Очертюк. У Загребі вони поборються з лісорубами з 38 країн світу.

Школа господарювання

Інтерв'ю з головою Державного комітету лісового господарства України Миколою Шершуном

Микола ШЕРШУН.

— Миколо Харитоновичу, у вересні лісники відзначають професійне свято — День працівника лісу. З якими досягненнями зустрічаєте його у цьому році.

— Для нас, лісників, професійне свято це не лише день, коли країна віддає пошану нашій професії і визначає кращих. Це наш своєрідний рубіж, коли підбиваються підсумки і визначаються подальші перспективи роботи. Це вже традиція. Не є винятком і поточний рік.

Цієї весни ми створили 43,3 тисячі гектарів лісів, у тому числі посадили нових 22,5 тис. га. Очікуємо ще додатково близько 10 тис. га нових лісових насаджень природного поновлення, які створені завдяки системному проведенню відповідних лісівничих заходів.

Маємо непогані економічні показники. Приміром, обсяг реалізації продукції досяг 1,6 мільярда гривень, що порівняно з відповідним періодом минулого року дає зростання на 34%. Збільшили випуск продукції переробки деревини на 12%. Маємо зростання продуктивності праці на підприємствах галузі — на 29%. Зросла середньомісячна заробітна плата наших працівників — на 36%, вона наразі перевищує 1800 грн. Усе це, безперечно, позитивна динаміка, але нас вона не задовольняє. Ми маємо чималі резерви для подальшого розвитку галузі, бачимо можливості для проведення реформ. Мова йде про впровадження інвестиційно-інноваційної моделі нашого розвитку і про модернізацію всіх напрямків діяльності.

— Розкажіть докладніше про нововведення, про реформи. Що саме плануєте запровадити в лісовій галузі?

— Першочерговий наголос робимо на реалізації стратегічних напрямків ведення лісового господарства, а саме на переході до державно-приватної форми партнерства в лісогосподарській діяльності. Йдеться не про приватизацію лісу, а про залучення бізнесу до виконання окремих видів лісогосподарських робіт і впровадження інвестиційних проєктів, як це роблять наші сусіди — лісники Польщі.

Наприклад, ми вже практикуємо співпрацю з малим і середнім бізнесом, який на наше замовлення виконує роботи на лісозаготівлі, вивозить деревину, доглядає за насадженнями. На сьогодні практично 53% лісозаготівельних робіт і 6% інших лісових операцій виконують суб'єкти підприємницької діяльності. За рахунок того, що вони працюють переважно на єдиному податку, ми маємо зменшення собівартості лісогосподарських робіт, що дало нам змогу додатково залучити в галузь майже 130 млн. грн. У поточному році ми плануємо забезпечити виконання до 70% лісозаготівельних і до 30% інших лісогосподарських операцій саме підприємствами. Завдяки чому можна зекономити ще близько 50 млн. гривень, а вивільнені кошти направити на інвестиційні програми, на збільшення заробітної плати наших працівників.

Другий наголос нами зроблено на підвищенні ефективності лісогосподарського виробництва за рахунок раціональної розробки деревини, тобто забезпеченні максимального виходу ділових сортментів особливо цінних порід, а також за рахунок безвідходного виробництва - використання лісосічних відходів як сировини для біопалива. Уже маємо перший економічний результат: лише за другий квартал цього року завдяки рішучим змінам у сортментній структурі лісозаготівель ми змогли наростити реалізацію деревини в 1,5 рази і оптимізувати експортні ціни.

Третій крок — це звільнення від неприбуткових об'єктів. У галузі накопичилось чимало будівель цехів, дільниць, складів тощо, економічна доцільність використання яких потребує перегляду, адже подальше утримання на балансі підприємств багатьох таких об'єктів призводить до збитків. Найближчим часом ми завершимо інвентаризацію основних фондів та об'єктів, і по кожному виявленому низькоєфективному об'єкту сформуємо відповідні пропозиції для потенційних інвесторів.

Важливим напрямком галузевих реформ є протидія тіньовому обігу деревини. З червня, приміром, ми повернулися до аукціонів — перейшли на реалізацію деревини виключно через біржові торги. Як результат, маємо зростання споживання деревини внутрішнім товаровиробником, оптимізацію цін, прозорість і прогнозованість роботи зі споживачами.

Також на протидію тіньовому ринку впроваджуємо в галузі Єдину державну систему електронного обліку деревини. Розуміючи, що інакше подолати розкрадання та її незаконний обіг не вдасться, ми максимально прискорили цю роботу.

У найближчих планах у нас реалізація заходів, направлених на встановлення взаємовигідного партнерства з провідними деревообробними підприємствами країни і їх залучення до інвестиційних проєктів. А це й модернізація процесів лісозаготівлі, і розробка важкодоступних лісових ресурсів, і будівництво лісових доріг.

— Миколо Харитоновичу, наприкінці минулого місяця Держкомлісгосп провів виїзну колегію у Львівській області, мова йшла саме про модернізацію процесів лісозаготівлі, про будівництво лісових доріг, про розробку важкодоступних лісових ресурсів. Було зроблено наголос на необхідності впровадження цих методів господарювання саме в лісах Карпатського регіону. Чим викликана така увага до Карпат?

— Загальновідомо, що лісові екосистеми Карпат відіграють роль основного стабілізуючого чинника життєдіяльності Карпатського регіону. Тобто економічний, соціальний розвиток Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької та Закарпатської областей невід'ємно залежить від інтенсифікації лісогосподарського виробництва, від технологічного рівня лісогосподарських робіт і від обраних методів лісів-

Електронний обмір деревини.

ництва. Ми зробили наголос на впровадженні екологічно-економічного напрямку ведення лісового господарства у Карпатському регіоні.

Безумовно, що ліси Карпат сьогодні відіграють значну еколого-стабілізуючу та водоохоронну функцію, це стосується України та інших країн карпатського регіону. Ліси Івано-Франківської, Закарпатської та Чернівецької областей були передані у відання Держкомлісгоспу лише 1995 року. Якщо проаналізувати динаміку основних показників лісового господарства Карпат, то можу з впевненістю сказати, що за період з 1995-го по 2009 роки площа лісів у областях Карпатського регіону зросла практично на 11 тис. га. Площа лісів з особливим режимом користування збільшилася на 228 тис. га, тобто вже 49% загальної площі карпатських лісів підпадають під особливий режим користування. Крім того, ми збільшили площу об'єктів природно-заповідного фонду, на сьогодні вона вже досягла 16,5% загальної площі лісів, налічує 707 об'єктів ПЗФ і дорівнює 267,5 тис. га.

Ліси Карпат найбільш продуктивні порівняно з іншими регіонами нашої країни і сусідніх країн. Запас ліквідної деревини в цьому регіоні дорівнює 524 млн. кубометрів. На 1 га лісу в середньому припадає 309 куб/м запасу і найбільший він — 367 куб/м на 1 га у лісах Закарпаття, а це друге місце в Європі.

Шоправда, встановлений нам ліміт заготівлі деревини ми використовуємо десь на 80%. Така ситуація спостерігається на протязі останніх п'яти років. У минулому році, приміром, розрахункова лісосіка в Карпатському регіоні становила 1715,3 тис. куб/м ліквідної деревини, фактично ж заготовлено 1346,4 тис. куб/м, тобто 78%.

Від усіх видів рубок в Карпатах ми заготовляємо лише 49% щорічного приросту деревини. В той же час в Австрії, Угорщині, Швеції, Швейцарії та інших країнах рівень використання приросту перевищує 70%. Вказаний рівень є свідченням недостатньої інтенсивності лісокористування. Це підтверджують і міжна-

родні експерти, проводячи сертифікацію наших лісів.

— Тобто ви пропонуєте збільшити інтенсивність лісокористування і обсяги заготівлі деревини в Карпатському регіоні?

— Ми пропонуємо передусім виважений підхід та широке залучення громадськості до обговорення об'ємів лісокористування. Державний комітет лісового господарства розробив, і наразі вони затверджені Кабінетом Міністрів України, нові Правила рубок головного користування в лісових масивах Карпат. Цими правилами встановлено, що планування і заготівля деревини мають відбуватися із впровадженням еколого-безпечних технологій, які широко застосовуються в гірських лісах європейських країн.

Приміром, у змішаних та листяних деревостанах заготівля деревини має проводитися вибірковою та поступовим методом, щоб відведення ділянка завжди залишалась залісною. При цьому вдвічі зменшується її площа.

Заборонені суцільні рубки у змішаних ялинових лісах. Виключенням є лише чисті ялинові насадження, які пошкоджуються вітровалами. У них допускається вузько-лісосічний вид рубок, з обмеженням площі, яка зменшена практично в три рази. Забороняється прокладання трельовальних волоків по руслах річок і водотоків тощо.

Вибіркові та поступові рубки передбачається проводити лише з використанням повітряно-трельовальних установок і колісних тракторів, що дасть змогу зберігати молоді деревця і підріст на відведених ділянках. Крім того, передбачений цілий ряд вимог до технологічних процесів лісосічних робіт та лісівничих заходів задля збереження ґрунту, задля максимального використання природного поновлення лісу, для збереження його водоохоронних і захисних функцій, збереження біорізноманіття.

На сьогодні 57% лісогосподарських операцій ми виконуємо саме за такими правилами. Проте, щоб поширити їх до ста відсотків, щоб застосовувати ті ж екологобезпечні повітряно-трельовальні установки, потрібно розбудувати дорожню інфраструктуру. На жаль, сьогодні на 1 тисячу га лісу у нас припадає 5—6 кілометрів лісових доріг, у той час як у наших сусідів по Карпатах цей показник дорівнює 32—35 км на 1 тис. га.

За останні роки нашими підприємствами збудовано практично 610 км

нових лісових доріг. З них 341 км ми побудували в Карпатському регіоні. Ці дороги зведемо за новими технологіями по середині гірських схилів, з твердим ґрунтовим покриттям, з водовідводами, тобто вони виключають негативний вплив на довкілля. Наразі ці дороги відіграють важливу роль не лише для забезпечення лісогосподарських процесів. За їх допомогою забезпечується охорона, захист та відновлення лісів, і головне — вони сприяють розвитку регіону, де збудовані. Проте у минулому році з держбюджету не було виділено жодної гривні на будівництво лісових доріг. Я можу з впевненістю заявити, що якщо ми не будемо будувати лісові дороги -про застосування екологічно-безпечних технологій у лісовому господарстві можна забути.

Досвід центральноєвропейських країн, де є значні площі гірських лісів, засвідчує — розвиток туризму, залучення інвестицій у деревообробну, меблеву, плитну, паперову та інші види промислової діяльності Карпатського регіону, покращення соціальних умов життя місцевого населення — залежать від реалізації запропонованих нами еколого-економічних заходів ведення лісового господарства.

— Щоб ви побажали лісникам України своїм колегам з нагоди Дня працівника лісу?

— Напередодні Дня працівника лісу хотів би привітати всіх з наступаючим професійним святом. Побажати всім здоров'я, щастя, рідного тепла, благополуччя, достатку. І щоб лісники, а це люди, які всі свої сили, енергію, час і душу віддають лісу, присвячують себе лісовій галузі практично на все життя, щоб вони свої знання, досвід і наполегливу працю вкладали в ліс не марно. Ми працюємо заради розвитку держави сьогодні і закладаємо потужні підвалини екологічного благополуччя для наших нащадків на майбутнє. Наша праця заслуговує глибокої пошани та вдячності суспільства.

Хочу ще раз особисто звернутися до кожного працівника лісової галузі, побажати міцного здоров'я, злагоди і відданого служіння нашій лісівничій справі.

Карпати повинні зустріти Олімпіаду-2022 зеленими

Сколівський район Львівської області — найбільш заліснений у регіоні. Люди і весь край живуть здебільшого з лісу та туристів. У національному природному парку «Сколівські Бескиди» нещодавно відкрили перший в Україні туристський притулок. Тут поряд уживаються лісопереробні підприємства та престижні туристські комплекси.

Найбільша біда гірських лісів Сколівщини — австрійська смерека. У старі часи, за Австро-Угорщини, у пошуках швидкої та дешевої сировини для целюлози тутешні ліси масово засадили смерекою. Плоди непродуктивного користування пожинають останніми десятиріччями: перестиглі дерева всихають, а лісгоспи не встигають вирубувати сухостій та насаджувати мішані ліси. Карпати можуть зустріти зимову Олімпіаду 2022 року засохлими смереками.

Нещодавно на Сколівщині Державний комітет лісового господарства України провів розширену виїзну колегію з питань ведення лісового господарства як визначальної складової сталого розвитку карпатського регіону. Гості були вражені станом навколишніх лісів. Лісовий край потребує інвестицій та державної підтримки у вирішенні проблеми австрійської смереки. Для початку хоч би допомогли потужною технікою — для будівництва лісових доріг та транспортування деревини.

Як очистити гірські ліси від сухостою

У Зелем'янківське лісництво їдемо з Василем Бурмасом, головним мисливствознавцем управління лісового та мисливського господарства Львівської області та Василем Дмитрієм, головним лісничим Сколівського лісгоспзагу. Спочатку старою австрійською дорогою, якою колись бігали по вузькоколіїках тепловози і яка ще добре збереглася. Минаємо старий міст, який витримав не одну повінь. Лише завдяки тому, що піднятий над рівнем води до 15 метрів. Далі починаються сучасні дороги, збудовані кілька років тому за теперішніми європейськими технологіями. Легковик спокійно мчить вгору новозбудованою ліською дорогою. Василь Дмитрів показує вдаліні старий смерековий ліс. Деревна всихають, давно потребують вирубки, але дістатися до вершин непросто. Треба будувати лісові дороги.

Для початку лісівники вивчили австрійські технології, придбали потужний екскаватор, з допомогою якого самотужки будують сучасні лісові дороги. Зрізують круті схили та засипають ями камінням і свіжими ґрунтами. Пізніше завозять гравій.

На дорогах, які прокладають сколівські лісівники, проклали спеціальні стежки для оленів. Єгері знають, де місця міграції звірів. В одному з урочищ ми зустрілись з бригадою, яка

споруджує дорогу, — екскаваторником Юрієм Хоминим та двома підручними робітниками. Десятки кілометрів дороги будуть використані для вивезення сухостою з важкодоступних ділянок, а пізніше ще послужать туристам.

— Смерека — швидкоростуча порода, за 60 років дає до 700 кубометрів на гектарі, — розповідає Василь Дмитрів.

— Скільки років деревам, які бачимо вдаліні? — запитуємо.

— Сто—сто двадцять.

Такі дороги будують сколівські лісівники.

— А чому досі не вирубили?
— Чому не провели санітарно-оздоровчі заходи? Не було доріг! Ми приїхали в урочище Тимшарів. Тут майже 700 гектарів лісу, який потребує негайної вирубки. Сухостій широко використовують для виробництва біопалива. Проблем зі збутом жодних. У Сколів-

ському лісгоспі з перестиглої смереки ще роблять пиломатеріали, піддони та технологічну тріску. До 20—25 тисяч кубометрів переробляють щорічно.

У лісгоспі 24 тисячі гектарів лісу, 8 тисяч — смерекового, який потребує вирубки. З них півтори тисячі — негайної. За рік можуть розробити до 150 гектарів. Без державної підтримки з усиханням Карпат доведеться боротися десяти років.

Еталоном карпатського лісу має бути

ялицево-смереково-буковий, вважає головний лісничий Василь Дмитрів.

Доріг нам, доріг!

Як вирішити проблему всихання смерекових лісів у Карпатах?

— Вихід один — збудувати дороги у важкодоступні урочища і якнайшвидше вирубати сухостій. Та засадити звільнені площі мішаними лісами, — каже Михайло Созанський, лісничий Зелем'янківського лісництва.

За останні три роки у лісництві площею 1900 гектарів збудовано 9 кілометрів лісових доріг.

— Зараз у нас 100 тисяч кубометрів перестійного лісу, 180 тисяч кубів — стиглого, — продовжує Михайло Созанський.

— Скільки протягом року вивозите?

— 16 тисяч кубометрів. Довго доведеться працювати. Що швидше збудуємо дороги, то швидше вивеземо. Однозначно, без підтримки держави та інвестора не впораємося з цією проблемою.

Нагадую про зимову Олімпіаду-2022 у Карпатах. Лісничого найбільше хвилює, що перестиглі смереки зустрінуть гостей засушеними гілляками.

— Які три найбільші проблеми карпатських лісів?

— Зрубати сухий ліс і виростити мішаний, що найбільше підходить для наших умов, — каже Михайло Созанський. — Австрійська смерека, якою масово засадили Карпати, не годиться. Друга проблема — дороги. Це все поєднане. Третя — посадити і виростити біологічно стійкі ліси.

Головний лісничий Сколівського лісгоспзагу Василь Дмитрів показує перестиглу австрійську смереку.

Туристський притулок

Не менша проблема, ніж збереження лісів — створення сприятливих умов для туристських груп, які останніми роками, хто пішки, хто на велосипедах, а хто на автомобілях, заповнили Карпати. У Сколівському районі тільки водоспад на Кам'янці відвідують протягом сезону понад 60 тисяч осіб.

Торік з ініціативи начальника управління лісового та мисливського господарства Анатолія Дейнеки у національному парку «Сколівські Бескиди» створили перший в Україні туристський притулок. Це невелика ділянка площею кілька десятків арів на узбіччі лісової дороги. Ідею притулку Анатолій Дейнека привіз зі стажування в США. Там вони себе виправдали. У притулок біля Кам'янки можна заїхати машиною, поставити намет та розкласти вогнище. Оплата за добу від 50 гривень, залежно від куреня. Найбільший — для корпоративних вечірок — розраховано на 30 осіб. Одночасно притулок може прийняти до 100 туристів. Затрати на створення невеликі — 60 тисяч гривень, але користь очевидна.

— Ми неспроста саме неподалік Кам'янки встановили туристський притулок, — розповів «Голосу України» Василь Приндак, заступник директора національного парку «Сколівські Бескиди». — Найбільше туристів їде помилуватися водоспадом на річці. Серед туристських маршрутів найпопулярніший — Сколе—гора Парашка—Майдан, протяжністю 28 кілометрів. У гарну погоду з полонини навіть видно польський бік. Нещодавно відкрили новий маршрут — кінний, закупили 10 коней за сприяння міжнародної фундації.

Туристи при в'їзді отримують номерок. У ціну входять послуги з прибирання, забезпечення водою та дровами. На території невеличка криничка, б'є джерело.

Таких притулків, вважає Василь Приндак, треба створити декілька — вони розвантажать основні об'єкти. На Кам'янці збирається дуже багато людей. Тому треба подумати, як їх розселити. Про ночівлю в притулку можна подбати заздалегідь. Зайти на веб-стрінку парку «Сколівські Бескиди» й замовити місце.

— Національний парк «Сколівські Бескиди» та управління лісового та мисливського господарства Львівської області вже роками тісно співпрацюють, — каже Василь Бурмас, головний мисливствознавець Львівської області. — І користь від того очевидна. Туризм може стати важливою статтею доходів для Сколівського району. Зараз ми працюємо над програмами з відновлення фауни гірських лісів. Уже діють програми з відновлення кількості ведмедів, глухарів у місцевих лісах. Гості Карпат мають нагоду не тільки чудово відпочити, а й краще пізнати рідний край.

Богдан КУШНІР.

Сколівський район
Львівської області.

Фото автора
та національного парку
«Сколівські Бескиди».

Учасники змагань з імітації реву оленя в туристському притулку. У центрі — помічник лісничого Василь Корчинський з Крушельницького лісництва Сколівського району.

У Чернігівській колонії N44 відкрили Будинок матері і дитини, *повідомляє Укрінформ*

Ціна на газ для України в IV кварталі становитиме близько 250 доларів за тисячу кубометрів, *повідомляє Інтерфакс–Україна*

У НОМЕР

► *ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ*

Солярку «висмоктували» з продуктопровода

Закарпатська міліція викрила організовану злочинну групу, що займалася крадіжками солярки просто з магістральних продуктопроводів. Про це повідомив «Голосу України» начальник обласного управління МВС полковник Віктор Русин. У злочинців вилучено цінностей на півтора мільйона гривень. Зокрема, понад 80 тонн дизпального. Група діяла з розмахом — мала дві бази для зберігання місткостей із паливом, а вздовж прокладеної нею «траси» вела відеоспостереження. Кількох фігурантів справи затримано. Триває слідство, в інтересах якого більше інформації поки що не оприлюднюють. Але цей чорний бізнес, каже полковник, «прописався» у області ще 2006 року.

Василь НИТКА.

► *ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ*

Фестиваль повітряних куль чекає гостей

Кам'янець-Подільський готується до фієсти повітряних куль, що відбудеться 14—18 жовтня. Місто вже півтора десятик літ упевнено тримає статус однієї з вітчизняних столиць повітроплавання. Торік тут встановлено меморіальну дошку на честь творців першого в країні аеростата, який був запущений одразу після паризького. Найцікавішою частиною програми вважають нічний карнавал повітряних куль — яскраве дійство на тлі історичних пам'яток та унікального ландшафту.

Віра ШПИЛЬОВА.

► *ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ*

Розлучаються рідше

На це вказує статистика за сім місяців: у Запоріжжі спостерігається істотне зменшення кількості розлучень порівняно з тим само періодом 2009 року — 1523 проти 1633. А от в області зниження неістотне — 3532 розлучень за вказаний вище період 2010 року, що всього на два розлучення менше, ніж за січень—липень 2009-го.

Додає оптимізму і статистика смертності в регіоні та у його центрі. Зокрема, в Запорізькій області протягом семи місяців померло 16752 особи, що майже на три відсотки менше, ніж за той само період минулого року. В обласному центрі кількість померлих теж скоротилося, але менш як на два відсотки — до 6511 осіб. Варто зазначити, що на цей показник могла вплинути пекельна серпнева спека, яка вкоротила віку не одному мешканцю Запоріжжя. Тож за підсумками 2010 року статистика може бути не такою втішною.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

► *ІВАНО-ФРАНКІВСКА ОБЛАСТЬ*

Ліквідували міжнародні канали наркотрафіку

За вісім місяців цього року міліція Івано-Франківщини ліквідувала 13 міжнародних каналів наркотрафіку. З них найбільше — п'ять і чотири — із Франції та Італії. Крім того, під час проведення оперативно-розшукових заходів задокументовано і припинено злочинну діяльність двох угруповань, члени яких скоювали наркозлочини. Тільки за порушення закону, пов'язані з безпосередньою участю у збуті наркотичних речовин чи засобів, до відповідальності притягнуто близько 120 осіб, **повідомляє News.if.ua.**

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОРІЮ

Віце-прем'єр-міністр Віктор Слаута, який побував у Донецьку, назвав ажіотаж навколо овочів штучним. За його словами, цьогоріч в Україні виростили 18 мільйонів тонн картоплі — на 1,5 мільйона тонн менше, ніж торік. Але для споживання цієї кількості цілком вистачить: щороку українці споживають 5 мільйонів тонн «другого хліба», ще стільки само відкладають на посадку, решту згодовують худобі тощо. Віце-прем'єр обурився, коли дізнався, що голова обласної державної адміністрації Анатолій Близнюк звертався із проханням привезти картоплю із сільськогосподарської області, проте отримав відмову: мовляв, виробники хочуть зачекати, коли продукція подорожає ще. «Коли вона по десять гривень буде, тоді в Донбас повеземо», — зачитував Віктор Слаута. «І тут ми будемо з урядом нещадні», — пообіцяв він. За словами чиновника, незабаром Кабмін проведе перший за двадцять років «розбір польотів» в овочівництві та відпрацює механізми взаємодії з виробниками. Очільник Донецчини також закликає не піддаватися ажіотажу. «Картоплі буде стільки, скільки потрібно, а якщо не буде, то привезуть, звідки зможуть привезти. Немає сьогодні державної картоплі, яку хтось продавав би собі на зби-

ток. Не поспішайте, не створюйте ажіотажу», — звернувся до мешканців області А. Близнюк. Однак городяни бачать, що вантажних машин, які раніше привозили овочі з інших областей у двори донецьких багатоповерхівок, цього року майже немає. Тож запитання: «А ти купи картоплі на зиму?» залишається одним із найпопулярніших у ці дні. Не радить уряд і робити запаси цукру. Віктор Слаута запевнив, що цього року країна отримає 1,8 мільйона тонн солодкого продукту — це повністю покриє всі потреби і навіть дозволить продати певну частину врожаю. «Тобто у нас буде резерв для «великого брата», — зазначив віце-прем'єр, маючи на увазі Росію. Щодо інших продуктів харчування — борошна, вершкового масла, круп, — то, за словами чиновника, уряд не зміг зробити товарні інтервенції, щоб збити ціни на ринку, через порожні засіки у Держрезерві. «У Держрезерві просто повний нуль, нічого немає, жодної тонни гречки, жодної тонни цукру, жодної тонни пшениці, просто нічого, — розвів руками В. Слаута. — Єдине, що ми встигли, — до Аграрного фонду швидко закупити пшеницю і зараз хлібопекам допомагаємо. Вони її використовують, щоб не підвищити ціну на масові сорти хліба».

Ліна КУЩ.

Міліціонери-інквізитори постали перед судом

Кримінальні справи за фактами застосування міліціонерами катувань стосовно затриманих прокуратура Одеської області доправила до районних судів. Про знущання цих «правоохоронців» у «Голосі України» уже розповідалося. У суді перебуває кримінальна справа з обвинувачення п'яти співробітників Роздільнянського райвідділу внутрішніх справ, які катува-

ли жодного стосунку. По другій кримінальній справі обвинувачують двох співробітників райвідділу міліції, які, застосовуючи електрострум, пропущений через польовий телефон, «вибивали» зізнання у затриманого для з'ясування особи мешканця райцентру.

Нині у провадженні прокуратури Одеської області перебувають ще дві кримінальні справи проти міліціонерів, яких обвинувачують у застосуванні катувань і насильства стосовно затриманих.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеська область.

Кінь перекусив хлопцеві руку

З відкритим переломом двох кісток передпліччя лівої руки в ортопедичне відділення Волинської обласної клінічної лікарні доставлено 15-річного Сергія Мельничука з села Заліси Ратнівського району. Як з'ясувалося, важку травму хлопцеві завдав кінь, якого він забирав з пасовища. Тварина несподівано вхопила його зубами за руку. А коли юний пастух намагався визволити її, ще сильніше стиснула щелепи. Та так, що надавши необхідну першу медичну допомогу, фхівці Ратнівської центральної лікарні були змушені направити постраждалого до Луцька. На жаль, це не єдиний випадок в області, коли спілкування з такою, здавалося б, слухняною твариною, як кінь, призводить до важких травм. Численні поранення отримав мешканець Камінь-Каширського, віз якого понесли сполохані коні. Схожа прикра історія трапилася і з трьома мешканцями цього само району, які поїхали в поле копати картоплю. До речі, у цьому поліському районі нині утримують понад сім тисяч коней, загалом в області їх 59 тисяч. Тож власників треба навчати правил поводження з тваринами. Однак поки що цим ніхто не переймається. А тим часом щороку на Волині десятки людей отримують різні каліцтва, а часом і гинуть від нехтування елементарними правилами безпеки під час роботи з кіньми і невмілого поводження з ними.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

ФОТОФАКТ

Фото Миколи МАГДІЧА.

У рамках всеукраїнського рейду «Увага! Діти — на дорозі!» севастопольська ДАІ організувала театралізоване заняття «Червоний. Жовтий. Зелений» з вивчення й дотримання ПДР у дошкільному закладі № 107.

ЗИМА НА НОСІ

Не крадіть, бо будете мерзнути

Із 130 котелень міського КП «Теплокомуненерго» до початку опалювального сезону підготовлено більш як 120. Як стверджує заступник міського голови Сергій Шатохін, заплановані роботи цього року виконуються в строк, але виникли непередбачені проблеми. Останнім часом збільшилася кількість крадіжок обладнання внутрішньобудинкових систем. До того ж злочини скоєно в будинках, уже підготовлених до осінньо-зимового періоду. Тому знову треба міняти вкрадені деталі, а це досить значні фінансові витрати. Тому Сергій Шатохін просить жителів бути більш пильними й уважними. «У разі зустрічі яких-небудь сторонніх осіб, що перебувають у підвалах ваших будинків навіть у робочий час, просимо проконтролювати їхні дії й зателефонувати на підприємство, яке обслуговує цей житловий фонд, для уточнення особистості робітників і підтвердження того, що вони справді готують будинок до зими, а не скоюють крадіжку».

Алла АНТИПОВА.
Луганськ.

47 лікарень отримали нове медичне обладнання

Сертифікати на медичне обладнання та апаратуру на 54 мільйони гривень вручив голова Дніпропетровської ОДА Олександр Вілкул керівникам 47 лікувальних закладів області. 645 одиниць техніки придбало МОЗ.

Ще майже 23 млн. грн. виділено з обласного бюджету, і вже у жовтні, за словами Олександра Вілкула, лікарні отримають нову партію медтехніки. Крім того, Дніпропетровському центру екстреної медичної допомоги передадуть два реанімобілі.

Сільська медицина матиме електрокардіографи, апарати для вимірювання цукру в крові, акушерські системи для діагностики стану плоду, дихальні мішки. Районні, міські та обласні лікарні — сучасне діагностичне обладнання та наркозно-дихальну апаратуру.

Загалом цьогоріч фінансування обласних медичних закладів на медикаменти збільшено на 33 відсотки, на придбання продуктів харчування — на 38, капітальні видатки зросли на 35 відсотків. Видатки на придбання обладнання збільшено вдвічі.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Фото Миколи М'ЯКИШКОВА (Укрінформ).

Танцюють усі!

У загальноосвітніх навчальних закладах варто запровадити уроки ритміки і танцю.

Така пропозиція пролунала з уст директора обласного загальноосвітнього навчально-виховного комплексу гуманітарно-естетичного профілю, художнього керівника народного хореографічного ансамблю «Пролісок» Анатолія Короткова під час засідання громадської гуманітарної ради при обласній державній адміністрації. На його думку, така новація матиме неабиякий позитивний вплив на фізичний розвиток учнів. Запровадити це окремим уроком чи частково замінювати заняття з фізкультури, — має вирішувати керівництво навчального закладу.

Голова облдержадміністрації Сергій Ларін доручив управлінню освіти й науки ОДА опрацювати можливі шляхи реалізації висловленої Анатолієм Коротковим пропозиції.

Ольга ПИЛИПЕНКО.

Кіровоград.

Фізкульт-привіт від Київради

Днями столичні депутати затвердили міську цільову програму «Ранкова гімнастика», яка передбачає запровадження ранкової фізичної розминки для учнів молодших класів.

«Правильно дібрані вправи сприяють оптимізації діяльності серцево-судинної і дихальної систем», — пояснює голова Постійної комісії з питань охорони здоров'я і соціалістичу Київради Алла Шлапак. На її думку, систематичні заняття допоможуть покращити поставу учнів, зміцнити дитячу кістково-м'язову систему і навіть вберегти від плоскостопості.

Шкода тільки, що інші рішення Київради зовсім не сприяють оздоровленню маленьких киян. Особливо цинічно така «турбота» виглядає на тлі масової забудови зелених зон, дитячих та спортивних майданчиків, яка спостерігається у місті.

— Гадаю, це було суто піар-рішення Блоку Черновецького, — упевнена заступник керівника фракції Блоку Кличка в Київradі Наталія Новак. — Гімнастика у школі — вельми корисна і необхідна річ. Але чи можна сприймати всерйоз міську програму «Ранкова гімнастика»? Адже таку гімнастику і без вказівки згори може запровадити у себе кожна окремо взята школа. Єдине, що в цьому рішенні важливе, — воно передбачає розповсюдження методики проведення ранкової гімнастики, а також музичного супроводу до неї. Комплекс вправ розробила школа Катерини Серебрянської, і цей інтелектуальний продукт безкоштовно передадуть усім столичним навчальним закладам.

У користі розминки не сумніваються і батьки

школярів. От тільки більшість з них має не найкращі спогади про радянську шкільну традицію о восьмій ранку, напівсонними, по команді вчительки здійсмати руки вгору і робити оберти тулубом.

— Краще б дали дітям поспати зайві 20—30 хвилин, — каже Олена, мама четвертокласника однієї з київських гімназій. — Тепер сину доведеться прибігати до школи, а відповідно, й прокидатися раніше. Користь від того сумнівна, адже в нас усе робиться формально, задля годиться. Запізнишся на зарядку — запишуть зауваження в щоденник, а для дитини це тільки зайвий стрес.

— Загалом я не проти запровадження «фізкультхвилинок», — каже її подруга Ярина. — Особливо на перервах. Але де і як їх проводитимуть? Якщо в класі, між рядами парт, то це буде незручно — діти можуть ненароком травмуватися. І чи зручно виконувати вправи хлопчикам, «затиснутим» у костюм і краватку, або дівчаткам у коротких спідницях? Загалом, це не найперша і не найнагальніша серед наших шкільних проблем.

У боротьбі за здоров'я школярів передовсім варто переглянути ставлення до уроків фізкультури, які мають бути цікавими і безпечними, кажуть батьки. Нині 1—4-ті класи мають по три уроки «фізри» на тиждень. Але їх зазвичай проводять люди без спеціальної підготовки — ті само вчительки молодших класів, які і без того по вуха завантажені роботою. Тож ставлення до уроків фізвиховання у них — відповідне.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

ВІСТІ З ПОЛТАВЩИНИ

Геонавігація допомагає пасажирам

До сотні наближається у Полтаві кількість транспортних засобів громадянського користування, обладнаних за коштом власників геонавігаційними системами. Тепер за допомогою датчиків диспетчерська служба має можливість контролювати маршрут транспорту, швидкість і відхилення від графіка. Серед функцій системи — запрограмоване оголошення зупинок під 5—10 метрів до них. Додаткові датчики дають змогу взяти на контроль витрату пального, кількість пасажирів і навіть... статистику гальмувань.

Заборгували 30 мільйонів

Регіональну угоду про співпрацю на 2010—2012 роки уклали Полтавська обласна державна адміністрація, обласна рада профспілок та обласна організація роботодавців.

Під час п'ятого засідання виконавчої ради облпрофради її підписали голова ОДА Олександр Удовиченко, голова обласної ради профспілок Леонід Вернигора і голова обласної організації роботодавців Сергій Змієвець. Учасники засідання обговорили виконання попередньої регіональної угоди. Олександр Удовиченко вважає заслугою влади стабілізацію виробництва, а отже, і ситуації у сфері зайнятості. Найбільшою проблемою залишається заборгованість із зарплати, яка сягає на Полтавщині майже 30 мільйонів гривень.

Світить йому «казенний» дім...

Під час отримання хабара працівники управління державної служби боротьби з економічною злочинністю УМВС у Полтавській області просто на робочому місці затримали начальника відділу Держкомзему у Хорольському районі. У нього вилучили 267 тис. грн.

Як повідомив начальник відділу зв'язків із громадськістю УМВС України у Полтавській області Юрій Сулаєв, чиновник через посередника вимагав 1 млн. 200 тис. грн. у одного з кременчуцьких підприємців. Ця сума мала «посприяти» наданню 4 га землі у придорожній смузі траси Київ—Харків, що в Хорольському районі. «Земельний» начальник і посередник арештовані, проти них порушено кримінальну справу за ст. 368, ч. 3 ККУ, яка передбачає позбавлення волі строком від 8 до 12 років з конфіскацією майна.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Вшанують видатного кінорежисера

Низка заходів з нагоди 90-річчя відомого кінорежисера Сергія Бондарчука відбудеться на Херсонщині, зокрема в селищі Білозерка, де він народився 25 вересня 1920 року.

У кінотеатрах протягом кількох днів покажуть картини режисера: «Вони воювали за Батьківщину», «Степ», «Доля людини» та інші. Відбудуться творчі зустрічі митців та членів родини видатного режисера з обдарованою молоддю. На заходи прибудуть журналісти вітчизняних та російських ЗМІ.

Делегація митців відвідає малу батьківщину кінорежисера, де на бе-

резі Білого озера, поруч із хатою, в якій народився Сергій Бондарчук, місцева влада встановила пам'ятну стелу. Підсумком урочистостей стане пам'ятний вечір «Доля людини», котрий відбудеться у кіноконцертному залі «Ювілейний» 29 вересня.

Нагадаємо, що широке визнання Сергію Бондарчуку принесла головна роль у фільмі «Тарас Шевченко» (1951), за яку він був відзначений Сталінською (Державною) премією. У 1952 році став народним артистом СРСР.

Олена БРУСИЛОВА.

Херсон.

ФОТОФАКТ

Мініатюрний Майкл Джексон викликав неабиякий інтерес відвідувачів відкритої у Львові виставки «Ляльковий світ».

Фото УНАН.

Київрада хоче повернути у столичні школи ранкову гімнастику

Через ситуацію, що склалася, страждають діти.

Наталія Зварич: «Воду з криниці не п'ємо — смердить газом, використовуємо її тільки на прання».

Життя на газовій бочці

ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Полум'я спочатку нагадувало факел і било з одного місця, а після повені 2008 року розповзлося на велику площу. «Земля розмокла, і газ почав шукати собі нові виходи», — говорить 55-річна Марія Мішко.

Від полум'я тягне жаром і чадним газом на багато метрів довкола. Жінка каже, що, коли спека та вітер, жар відчувається до самої хати, а бульбашки газу доходять до порога обійстя сусідки Наталії Зварич. Люди бояться: а що,

Марія Мішко патрає біля вогню качку.

Онук Марії Мішко Віталік.

як газ скупчиться та вибухне? Однак і телевізор вмикають, і світло, і газ, хоч їм радили від того утриматися.

Марія Мішко тут не живе — приїхала на вихідні до дочки Раї, що мешкає неподалік з чоловіком і двома дітьми. Жінка патрає біля вогню качку. Неподалік, за два метри від епіцентру полум'я, просто на землі закипає відро з водою. В іншому місці булькає відро з картоплею і відро з кашею. «Це сусідка варить їсти худобі», — пояснює жінка. — А чому має добро пропадати? Хоч якась користь від цього газу».

— Дочка вийшла заміж, — розповідає Марія. — Зараз сидить у декреті з малим Віталіком. Старша онука Наталія ходить до четвертого класу. Молоді зробили в хаті євроремонт, провели газ, каналізацію. А тепер там страшно жити. Мала Наталка каже: я так боюся за тата і маму! Вночі дитина прокинулася — а у вікні заграва. Думала, що хата горить, а то вогонь розгорівся.

Бабуся просить Наталку підкотити штанину та показати висипку на нозі. «І це через те, що ноги помила водою з криниці», — скаржиться вона.

Газ горить не лише локально, а й у багатьох місцях — блимає маленькими вогниками. Де не глянь, шиплять і лопаються газові бульки — у калюжах, на дорозі, потічку, що тече неподалік, траві.

Найближче до вогню, метрів за двадцять, знаходиться обійстя Наталії та Василя Зваричів. Обоє вони пенсіонери. Хоч село газифіковане, але в їх садибі газу немає, топлять пічку дровами. Їжу худобі варять на газі, що вибивається з-під землі. «Був період, коли бульбашки газу булькали вже під порогом, — розповідає Наталія. — Зараз трохи стихли. Воду з криниці давно не п'ємо — смердить газом. Використовуємо її хіба що на прання, а так беремо воду в сусідів, що живуть через автотрасу».

Чоловік Наталії хворий на астму. Зустрічає нас неприємно: пишуть тут, ходять, а все марно. Каже, що влада чекає на жертви. Отоді й забігає. А доти, видно, нічого не зміниться. «Торік у спеку загорілася суха трава, і вогонь поповз до хати. Ми із сусідкою подзвонили пожежникам, та вони їхати відмовилися. Самі тягли шланг до криниці і так загасили вогонь», — скаржиться пані Наталія.

Навесні ці сім'ї влада мала намір відселити. Але на тому все і закінчилося. Кажуть, що на ліквідацію витоку газу треба 2 млн. гривень, і це лише на першочергові роботи, а таких коштів у бюджеті немає.

— Ми вклали в свою хату багато грошей, — каже Рая Москаленко, дочка Марії. — Чоловік два роки працював у Португалії, аби довести дім до пугтя. Збудували криницю, провели газ, каналізацію. Куди тепер дітись? Всі мене питають, чи нам не страшно тут жити. Страшно, але куди йти з двома дітьми? У гуртожиток? А свиню і порося куди дівати — гонити у сільраду? Повна безвихідь. Газ іде в повітря, а ми за газ щомісяця платимо 700 гривень, а тепер, мабуть, платитимемо тисячу.

Усі надії в людей — на голову облдержадміністрації Михайла Вишиванюка: «Може, він це зрушить з місця». Та й днями прес-служба ОДА повідомила, що відбулися

Василь Зварич.

перемови з ДП «Західукргеологія» (дочірнє підприємство НАК «Надра України»), і воно пообіцяло у другій половині вересня розпочати роботи у Лісній Слобідці. Люди на це повідомлення ніяк не реагують: «Ми вже тих обіцянок наслухалися. А поки що, бачите, — нікого нема. Десь тиждень тому газовики приїжджали і огородили полум'я з одного боку металевими трубами. Але газ пішов в одну з опор, і мали новий факел. Тепер вогонь у трубі згас, але розгорівся під нею. Чи треба було що огорожу ставити? Худоба на вогонь не піде. Люди — теж. А грошей, мабуть, на це чимало списали».

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Де не глянь, шиплять і лопаються газові бульки — у калюжах, на дорозі...

10 вересня. Запоріжжя. Молода мама з малюком на Святі родини, що вже одинадцятий рік поспіль відбувається у рамках всеукраїнського кінофестивалю «Запорізька синерама».

13 вересня. Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з Головою Народних Зборів Республіки Болгарія Цецкою Цачевою.

15 вересня. Візит в Україну бразильської військової делегації. На знімку: міністр оборони Федеративної Республіки Бразилія Нельсон Азавед Жобін, міністр оборони України Михайло Єжель, директор ДП МО «Центральний проектний інститут» Олег Приймачук.

11 вересня. Франкфурт-на-Майні. Німеччина. Український боксер Володимир Кличко переміг нігерійця Самуеля Пітера, захистивши таким чином титули чемпіона світу за версіями IBF (Міжнародна федерація боксу) і WBO (Всесвітня боксерська організація).

12 вересня. Під час святкування Дня міста у Дніпропетровську на алеї проспекту імені Карла Маркса відбувся конкурс малюнків на асфальті, в якому взяли участь близько двохсот учнів загальноосвітніх і художніх шкіл міста.

14 вересня. Зустріч Президента України Віктора Януковича з Президентом Республіки Казахстан Нурсултаном Назарбаєвим під час його офіційного візиту до Києва.

16 вересня. Розпочала роботу XVII міжнародна книжкова виставка «Форум видавців у Львові».

У Лондоні вбито відомого пакистанського політика, одного із засновників найбільшої ліберальної партії Пакистану (Об'єднаний національний рух) Імрана Фарука, *повідомляє Укрінформ*

Озонова діра за останні десять років не збільшилась завдяки скоординованим міжнародним зусиллям, йдеться у дослідженні, підготовленому Всесвітньою метеорологічною організацією та Програмою ООН з довкілля

ПЛАНЕТА

«Циганське питання» обговорюватимуть і на наступному саміті ЄС

На саміті Євросоюзу, що завершився в четвер увечері, так і не було знайдено компроміс з «циганського питання». Париж і Брюссель залишилися при своїх думках. На саміті президент Франції Ніколя Саркозі й голова Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу обмінялися жорсткими заявами з цього приводу. Так, Баррозу назвав дискримінацію циган у Франції «неприйнятною». Поважання прав людини — одна зі «святих цінностей Євросоюзу», наголосив він. На це глава французької держави повідомив, що приклад Парижа наслідуватиме Берлін. «Мадам Меркель висловила мені свій намір розпочати в найближчі тижні евакуацію ромських таборів... І я маю сказати, що зворушений такою всеосяжною й повною підтримкою з боку Ангели Меркель». Однак офіційний Берлін спростував цю заяву. Тим часом Траян Бесеску, президент Румунії, куди повернулася більшість висланих із Франції циган, сказав, що жодних суперечок більше немає. «Розслідуватиме Єврокомісія питання чи ні — нас це не хвилює. Однак я переконаний, що на сьогодні так званий диспут Париж—Брюссель закрито».

Нагадаємо, Франція розпочала депортацію ромів до Румунії та Болгарії в липні. За цей час депортовано майже тисячу осіб. За словами президента ЄС Хермана Ван Ромпея, обговорення «циганського питання» має бути винесене на наступний саміт Євросоюзу, *повідомляє «Євроньюз».*

Рік Агати Крісті

Хто в ці дні переступить поріг будинку-музею Агати Крісті у Лондоні, той може скуштувати знаменитий шоколадний торт «Дивовижна смерть» з книги «Оголошено вбивство». І будинок-музей, і всі інші місця у Великій Британії, які пов'язані з життям і творчістю Агати Крісті, постійно привертають до себе увагу шанувальників детективної літератури. А тим більше нинішнього року, який оголошено Роком Агати Крісті на честь 120-ліття з дня її народження.

Королева детективів народилася 15 вересня 1890 р. у невеличкому містечку Торкі, графство Девон, у сім'ї переселенців із США. Отримала хорошу домашню освіту. Під час Першої світової війни працювала медсестрою в госпіталі, згодом — фармацевтом в аптеці (сюжети з ліками і отруєннями часто можна знайти у книгах письменниці). Вийшла заміж за полковника Арчибалда Крісті, в якого закохалася, коли він ще був лейтенантом. Однак через десять років їхній шлюб розпався. Друге заміжжя — з археологом Максом Маллоуеном, який був на 15 років молодшим за Агату Крісті, — стало шасливим. Письменниця про другий шлюб якось жартівливо зауважила, що для археолога жінка повинна бути якомога старшою, бо тоді її цінність значно зростає.

Перший роман письменниці «Таємнича пригода в Стайлзі» вийшов у 1920 році і приніс їй... 25 фунтів стерлінгів. Відтоді гонорари й тиражі нових і нових романів, повістей, п'єс Агати Крісті постійно зростали, як і її популярність. На думку самої письменниці, найкращим її твором був роман «Десять негренят», дія якого відбувалася на реальному острові Бург у Південній Британії. Свою автобіографію, написану в 1965 році, письменниця завершила словами: «Дякую тобі, Боже, за моє хороше життя і за всю ту любов, яка була мені дарована».

Интерес до творчості Агати Крісті не спадає і в наші дні. Її твори продовжують видаватися у світі, у тому числі й в Україні, багатомільйонними накладками. Про неабияку популярність письменниці свідчить і Рік, а в його рамках Тиждень Агати Крісті, що нині завершується. Цими днями у Великобританії відбуваються фестивалі, виставки, спектаклі, тури-детективи, чаювання а-ля Крісті, подорожі по місцях, пов'язаних з життям королеви детективів та всесвітньо відомих героїв її книг — Міс Марпл і Еркюля Пуаро.

Олексій ЖУРБЕНКО.
Лондон.

Останній крок до ратифікації

Сенатський комітет США з міжнародних відносин схвалив договір зі СНО (стратегічних наступальних озброєнь). Таким чином, було зроблено останній крок до ратифікації документа в американському Конгресі. Білий дім закликає сенаторів не зволікати з розглядом документа, тим паче, що Москва не має наміру «забігати наперед».

У четвер у США завершився підготовчий етап до ратифікації СНО-3. Своє «так» договору сказав профільний комітет сенату: на підтримку документа висловилися 14 членів, проти — лише чотири.

Після схвалення комітету з міжнародних відносин СНО-3 пішов на розгляд сенату. Втім, дату голосування за документ поки що не призначено, хоча адміністрація Білого дому намагається квапити конгресменів. «Новий договір був підтриманий силами всього політичного спектра в США, включаючи колишніх держсекретарів і міністрів оборони як від демократичних, так і від республіканських адміністрацій. Я закликаю й республіканців, і демократів провести за договором справедливі слухання, надати йому двопартійну підтримку, на яку він заслуговує», — сказано у розповсюдженій напередодні заяві президента США Барака Обами.

Росія не приховує свого задоволення тим, що сталося. За словами міністра оборони Анатолія Сердюкова, дві держави вкрай зацікавлені, щоб виконана сторонами робота в цій сфері увінчалася успіхом. «Тому ми сподіваємося, що парламенти обох країн ратифікують цей документ, хоча й у нас не всі аплодують цьому договору», — **наводить його слова «Інтерфакс».**

Нагадаємо, президенти Росії й США підписали новий договір зі СНО 8 квітня в Празі. Документ передбачає масштабні скорочення стратегічних наступальних озброєнь. Сторони мають намір за сім років скоротити сумарну кількість боезарядів на третину — до 1,55 тис. у порівнянні з московським договором 2002 року з обмеження стратегічних наступальних потенціалів, а також більш ніж удвічі понизити граничний рівень для стратегічних носіїв. Документ передбачає зв'язок між стратегічними оборонними й наступальними озброєннями, а взамозв'язок ПРО й СНО, на чому наполягали російські перемовники, знайшов відображення в преамбулі документа.

Президенти ідуть на «Побєді»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Вибір автомобіля для Віктора Януковича був зроблений не без підтексту: він розраховує на перемогу в переговорах з російським колегою, так само як і Медведєв — на свою. Раніше обговорювалися варіанти посадити Президента України за кермо ЛуАЗа й спільна поїздка глав держав на авто Медведєва.

По території Росії першим їхав Медведєв, а шойно перетнули кордон України, уперед пішов Віктор Янукович. За президентами йшов кортеж ще з 15 ретро-машин.

У Глухові президенти відвідали Спасо-Преображенський Собор, взяли участь в церемонії покладання вінків до меморіалу воїнам, що загинули в роки Великої Вітчизняної війни.

Там само відбулася нарада з питань прикордонного співробітництва, **повідомляє прес-служба Президента України.** Після обговорення низки питань «двостороннього й міжнародного порядку денного» Медведєв і Янукович продовжили спілкування в... Завидово — державній резиденції президента Росії.

ФОТОФАКТ

У столиці Аргентини Буенос-Айресі побудували дім, єдиною точкою опори якого є сталева труба.

Фото СІНЬХУА (Укрінформ.)

Москва вимагає екстрадиції Ахмеда Закаєва

У Варшаві затримано прем'єр-міністра уряду Ічкерії у вигнанні Ахмеда Закаєва. До Польщі він приїхав на Всесвітній конгрес чеченського народу. Поліція затримала його на підставі міжнародного ордеру. У Росії вважають, що для видачі Закаєва цілком достатньо підстав. Однак Варшава вже дала зрозуміти, що має намір керуватися винятково власними інтересами, а рішення про екстрадицію прийме суд.

Ахмед Закаєв заочно обвинувачується Росією в збройному заколоті, тероризмі, організації незаконного збройного формування й зазіханні на життя співробітників правоохоронних органів.

У 2002 році Закаєв приїхав до Великобританії з Данії, що відмовила Росії в його екстрадиції, визнавши недостатніми докази провини чеченця. У грудні 2002 року Закаєва було затримано у Лондоні, але потім

випущено під заставу. Восени 2003 року магістратський суд Лондона припустив, що в Росії Закаєва можуть катувати, і надав йому політичний притулок.

Голова комітету Держдуми РФ з міжнародних справ Костянтин Косачов в інтерв'ю журналістам заявив, «що у польського правосуддя будуть всі підстави для видачі Закаєва Росії». За його словами, доказова база у цій справі «достатньо серйозна». «Наразі ми задово-

лені, що польська влада, діючи в рамках правового поля, Закаєва все-таки затримала».

Цікаво, що польська влада попереджала Закаєва, що в разі його приїзду, він буде затриманий на підставі міжнародного ордеру. Однак голова зовнішньополітичного відомства Польщі Радослав Сікорський заявив, що вочевидь «Росії варто вирішувати питання про екстрадицію Закаєва з Великобританією, де він проживає з 2003 року».

Мабуть, так і буде. Адже Ахмед Закаєв без проблем одержав польську візу, і тому наряд чи Варшава буде сваритися зі своїм багатим і впливовим партнером по Євросоюзу.

Сам Закаєв також упевнений, що його не видадуть Росії. В інтерв'ю радіо «Свобода» він

наголосив: «Я не боюся, тому що Польща — це країна, в якій є свої закони. Якщо у правоохоронних органів є якісь питання до мене, я готовий на них відповісти. Я нікуди ні від кого не тікаю й не ховаюся. Нічого нового, я думаю, Росія не могла передати в Польщу».

Тим часом, Ахмед Закаєв під час чеченських воєн проти федерального уряду воював з батьком нинішнього президента Чечні Рамзана Кадірова, який є героєм Росії. Таким чином, подвійні стандарти російської Феміди навряд чи допоможуть Кремлю в боротьбі проти власне політичної опозиції нинішньої чеченської влади, яку очолює Ахмед Закаєв, мешкаючи в Лондоні.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

ФОТОФАКТ

У канадському Ванкувері проходить міжнародна виставка електромобілів, де представлені електромобілі, розроблені фірмами з США, Канади та Японії.

Фото СІНЬХУА (Укрінформ.)

Митники виявили партію контрабандного одягу

Не задекларований та не заявлений під час усного опитування одяг виявили інспектори поста «Тиса» Чопської митниці.

Власник товару, наш співвітчизник, повертався на мікроавтобусі з Італії до України. До митної декларації вніс невелику суму валюти та особисті речі. Коли ж митники розпочали огляд багажного відділення мікроавтобуса, виявили три поліетиленові мішки. В них як особисті речі громадянин намагався незаконно перевезти через кордон 297 жіночих плащів, суконь, тунік та купальників виробництва Італії. За попередньою оцінкою, загальна вартість одягу становить 96 258 гривень.

За цим фактом складено протокол про порушення митних правил, а одяг до рішення суду вилучили. До речі, це не перша партія контрабандних товарів легкої промисловості, виявлена на митному посту «Тиса». Тільки протягом останніх десятих днів працівники Чопської митниці припинили 14 спроб нелегального ввезення до України одягу, взуття та аксесуарів. Загальна вартість вилученого становить 650 тисяч гривень, **повідомили «Голосу України» у прес-службі Чопської митниці.**

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

Працівники ДАІ не завжди діють умотивовано

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ

Принаймні про це стверджують українські автолюбители. Вони запевняють: інспектори свідомо припускаються значних порушень нормативних актів, що регламентують їхню роботу. Мовляв, професійна любов до маскування в них не зникла і нині. Попри заборону, вони обирають особливі місця: густі кущі та круті повороти. Щоб переконатися в цьому, кореспондент «Голосу України» проїхав київськими шляхами.

Столичне шосе — найулюбленіше місце роботи працівників ДАІ. 16-та година дня понеділка засвідчила: потрапити тут водіям у засідку дуже легко. Адже фактично на двох кілометрах дороги працює два патрулі. Ця ділянка шляху перетворилася для стражів порядку на справжню годівницю. Один патруль сховався за крутим поворотом і ловив автомобілі «на фару». За півгодини роботи він зупинив близько восьми машин. Цікаво те, що інспектори не складали протоколи про адміністративне правопорушення відносно тих водіїв, які не визнавали своєї вини. Після неприємних діалогів вони відпускали власників «залізних коней» на всі чотири сторони. Однак тих автолюбителів, які погоджувалися зі скоєним порушенням, спокійно штрафували. Що це за нові методи роботи? На жаль, на це запитання відповіді отримати не вдалося. Адже працівники ДАІ поводитися агресивно і спілкуватися відмовилися. А автор цих рядків вирішив не випробовувати долю. Нині ж побачити інспекторів, які відкрито стоять «з фарою» для визначення швидкості, не дуже легко. Принаймні такого висновку можна дійти після екскурсії містом. В той день патрулі ховалися на вулиці Ревуцького, Харківському шосе та Одеській трасі.

Автолюбители постійно наголошують: працівники ДАІ не тільки не дотримуються процедури оформлення адміністративних правопорушень, а й грубо поведуться з ними. Так, нещодавно наша колега Ольга разом з чоловіком на власному автомобілі їхала відпочивати в Крим. Поблизу міста Первомайськ їх зупинив патруль ДАІ.

— В машині не працювала фара ближнього світла. Вона зламалася вже в дорозі, — розповідає жінка. — Інспектори забо-

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ронили нам користуватися транспортним засобом до світанку. Однак не це нас обурило, а їхня поведінка. Адже вони поведилися грубо і агресивно. Не пред'явили нам навіть свої службові посвідчення. Взяли наші документи і пішли складати протокол у свій автомобіль (№0193).

Зі своєї машини жінка разом з чоловіком спостерігала досить цікаву картину. Працівники ДАІ зупиняли автомобілі один за одним. Навіть утворилася черга. На допомогу приїхав ще один патруль.

— А невдовзі нам повернули документи і протокол, де в графі «Місце роботи» порушника значилося «не працює», — продовжує пані Ольга. — Я запитала, на якій підставі зроблено цей запис. Однак у відповідь почула, мовляв, ви самі сказали. Нагадала, що таке питання не задавалося. Інспектор все-таки погодився внести правильні дані в протокол. Утім, відмовився видати постанову по справі про адміністративне правопорушення, що є грубим порушенням законодавства. Через деякий час до місця чергування під'їхало, вчепившись, начальство на білих «Жигулях». Звідти правоохоронець наказав своїм підлеглим закінчувати роботу.

Подібні «конфлікти» між працівниками дорожньої міліції і пересічними громадянами — не поодинокі. Стосунки стражів шляхів і учасників дорожнього руху, на жаль, нині не дуже дружні. Тож хотілося б, щоб подібні зустрічі на дорогах проходили не з позиції сили влади щодо жертви, а в атмосфері поваги і доброзичливості.

Нагадаємо, що нещодавно міністр

внутрішніх справ України Анатолій Могильов провів нараду із керівниками обласних підрозділів Державної автомобільної інспекції. Міністр жорстко розкритикував діяльність ДАІ і дав настанови щодо зміни принципів роботи служби. Він наголосив, що відомство не повинно бути репресивною машиною, а основне завдання працівників ДАІ — допомагати водіям і взагалі населенню країни.

За словами А. Могильова, саме ДАІ найбільше критикують і політичні сили, і громадяни, і все суспільство. «Загін ДАІ — це ті працівники, з якими контактують законослухняні громадяни і по спілкуванню з якими роблять висновки про всіх міліціонерів. — А ось вярвання від працівників Державної автомобільної служби у суспільства — не найкраще», — зауважив Анатолій Могильов.

На підтвердження цих слів учасникам наради показали відеоролик, у якому зібрано матеріали про «конфліктні ситуації на дорогах», відзняті самими водіями, і розмістили його в Інтернет-мережі. «Таке ставлення до людей, продемонстроване у відеоролику, просто неприпустиме. — Ми живемо в абсолютно іншому суспільстві, де люди розуміють і знають свої права, порушення яких не повинне виправдовуватися навіть благою метою», — наголосив міністр внутрішніх справ України.

А. Могильов заявив, що кожен інспектор ДАІ має відпрацювати алгоритм поведінки під час зупинки транспортного засобу та правила поведінки в екстремальних ситуаціях.

Олександр ПЕКНИЙ.

«Я підійшов з-за спини і просто взяв сумку»

ЯК НЕ СТАТИ ЖЕРТВОЮ

Правоохоронці не дуже люблять обговорювати тему вуличних пограбувань. Як зловмисники здійснюють свої темні справи та як уберегти цінні речі від чужих рук — про все це і не тільки дізнавався кореспондент «Голосу України» у міліціонерів та з їхніх рапортів.

Якщо сила є, розум не потрібен — так міркував чоловік, який вирішив підзаробити грошей у досить незвичний спосіб. У малолюдних місцях він під'їжджав на велосипеді до жінок, бив їх палицею по голові та забирав мобільні телефони і гаманці. Потерпілі після зустрічі зі злодієм потрапляли до лікарні. Востаннє зловмисник пограбував жінку «аж» на 60 гривень. Він декілька разів вдарив свою жертву палицею по руках. Потім вихопив сумку, витяг звідти гаманець і втік. Однак вже за кілька днів правоохоронцям вдалося затримати зловмисника.

— Проти нього порушено кримінальну справу за грабїж, — коментує ситуацію помічник начальника Шевченківського РУ із зв'язків з громадськістю та ЗМІ Марина Макаренко. — Вже доведено три епізоди лише в нашому районі. Існує вірогідна інформація, що Подільський, Святошинський та Солом'янський райони столиці він своєю увагою також не оминув.

Затримати злочинця, стверджують міліціонери, — лише справа часу. Допомагають і колеги з інших регіонів. Так, нещодавно столичні правоохоронці заарештували жителя Сум Володимира, котрий намагався продати вкрадений телефон. Як з'ясувалося, молодик кілька днів тому в Сумах пограбував жінку. За словами зловмисника, «продати в місті слухавку не зміг, тому поїхав до Києва».

Коли на темній вулиці побачив двох жінок, не вагався — відібрати сумку в однієї з них було нескладно. «Вона ж нею розмахувала туди-сюди. Я підійшов з-за спини і просто взяв сумку — вона залишилась в моїх руках.

А жінка навіть не зрозуміла, що сталося».

міла, що я в неї сумку забрав. Коли вже відбіг метрів з десять, тільки тоді почала кричати. А що? Сама винна», — пояснив міліціонером грабіжник. Платою за такий вчинок чоловіка стало порушення проти нього кримінальної справи та ймовірність потрапити за ґрати на строк до шести років.

Щоб не стати жертвою таких злодіїв, потрібно пам'ятати кілька порад правоохоронців. Передусім слід уникати безлюдних, неосвітлених місць. О пізній порі краще ходити там, де більший рух автотранспорту, є перехожі. Триматися в такий час ближче до тротуару і йти назустріч руху транспорту. Якщо все-таки доводиться пізно повертатися, потрібно зателефонувати рідним чи знайомим, щоб вони зустріли вас у під'їзді, поблизу будинку чи на зупинці. Адже від раптового нападу вберегтися надзвичайно важко. Також необхідно уникати непередбачених дій чи зневажливих висловлювань на адресу хуліганів. Залишатися спокійним, об'єктивним і по можливості холоднокривним. Якщо ви все ж стали жертвою зловмисників, неодмінно терміново звернутися до міліції або телефонувати з мобільного 102 (дзвінки безкоштовні).

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Мати «виховувала» прийомних дочок... шлангом від пілососа

У реанімації дитячої інфекційної лікарні Макіївки (Донецька обл.) померла п'ятирічна дівчинка, яку доставили із гострим болем у животі. Під час огляду тіла медики виявили численні шрами від ран на спині та виразкові утворення на колінах. Такі сліди здалися лікарям вартими уваги правоохоронних органів.

З'ясувалося, що маленька пацієнтка разом із молодшою сестрою виховувалася в дитячому будинку. В серпні минулого року дівчаток віддали під опіку 44-річної місцевої мешканки. Усі документи, необхідні для цього, потенційна мати надала. Вона навчалася на спеціальних батьківських курсах і отримала «добро» від психологів. Як пояснила в міліції жінка, півроку з прийомними доньками було повне порозуміння. Але потім старша нібито стала неконтрольованою, тож до неї, стверджує мати, довелося застосовувати суворі заходи виховного характеру. Опікунка розповіла, що карала неслухняну дитину шлангом від пілососа та ставила в куток колінами на крузу. При цьому жінка стверджувала, що це донька робила... добровільно. Діставалося і менший — щоправда, не так часто: на її тілі виявлено численні синці.

Тепер трирічну молодшу сестру забрали із сім'ї. Дитину обстежують у неврологічному відділенні міської дитячої лікарні.

Ліна КУЩ.

У порушників — дитяче обличчя

На Прикарпатті під час літніх канікул затримано 686 неповнолітніх правопорушників. За словами співробітника ЦГЗ УМВС в області Зорини Кречко, 76 з них правоохоронці мають підстави вважати причетними до скоєння злочинів. Понад 300 підлітків затримано за вчинення адміністративних правопорушень, майже 100 — за вживання алкогольних напоїв та сімох — за зберігання наркотичних речовин. Більшість із затриманих дітей повернуто батькам або опікунам, у 30 випадках підлітків доправляли до медичних закладів, а 52-х — до Івано-Франківського спеціалізованого притулку. Як розповіла пані Зорина, переважно діти займалися крадіжками. Нерідко до протизаконних дій їх спонукали чи заохочували дорослі. Порушено 15 кримінальних справ, у яких фігурують повнолітні за залучення дітей у злочини.

Не пильнують своїх чад і батьки. До адміністративної відповідальності притягнуто 195 батьків або осіб, що їх замінюють, за невиконання ними обов'язків з виховання. Так, у Калуському районі порушено кримінальну справу проти жінки, яка ухилялася від обов'язків матері з догляду за неповнолітнім сином, через що той не відвідував навчальний заклад. Двічі співробітники міліції Івано-Франківщини виносили рішення про порушення кримінальних справ проти осіб, які використовували малолітніх дітей для занять жебрацтвом.

Дарина НАЗАРЧУК. Івано-Франківськ.

Підробляли розбоєм

До села Богдани Варвинського району 10 вересня приїхало двоє молодиків — приймати металобрухт. Бізнес, мабуть, не дуже йшов і увечері вони вирішили пограбувати кілька будинків, в яких мешкали самотні бабусі. Перша спроба була невдала: пенсіонерка почула їх і зчинила галас. Ті злякалися і пішли до сусідки, виламали вікно та залізли всередину. Розбійники одразу осліпили її ліхтарем та почали бити руками й ногами. Після цього спокійно забрали золоті сережки, наручний годинник і старенький мобільник. За кілька днів грабіжників затримали. Проти них порушено кримінальну справу за ст. 187 ч. 3 (розбій, поєднаний з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище) Кримінального кодексу України, що карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років із конфіскацією майна.

ВЗГ УМВС України в Чернігівській області.

Автолюбители стверджують, що інспектори ДАІ свідомо порушують закон

Теорія змови*

Десять років тому зник наш колега Георгій Гонгадзе, засновник інтернет-видання «Українська правда»

РОЗДУМИ З ПРИВОДУ

7 вересня цього року керівник слідчої групи Генеральної прокуратури Олександр Харченко виніс постанову про притягнення колишнього генерала міліції Олексія Пукача до кримінальної відповідальності за вбивство Георгія. Колишнього керівника так званої «наружки» Міністерства внутрішніх справ визнано організатором страшного злочину. А замовником убивства... покійного міністра Юрія Кравченка. Його колеги по міністерству вважають: списують на мертвого і ставлять висновки слідства під сумнів. І не тільки колеги. Леся Гонгадзе, мама нашого колеги, також ставить під сумнів висновки слідства. А Валентина Теличенко, представник Мирослави Гонгадзе, не виключає, як повідомили засоби масової інформації, що «потерпілі у справі проситимуть суд відправити справу на дорозслідування».

Поки що, як і прогнозував автор у попередніх публікаціях у газеті «Голос України», з відкритих джерел інформації складається враження, що слідство намагалось будь-що підвести показання Олексія Пукача під записи, оприлюднені колишнім Головою Верховної Ради Олександром Морозом, і які отримали у народі назву «плівки Мельниченка», колишнього працівника Служби безпеки України, відрядженого на роботу в Управління державної охорони. А ще — розвести убивство Георгія Гонгадзе і «касетний скандал».

Тобто можна дійти висновку: слідство не побачило зв'язку між цими подіями, хоча багатьом, у тому числі й мені, зрозуміло: лише після встановлення імен організаторів прослуховування кабінету Президента України Леоніда Кучми можна насправді встановити й тих, хто замовив і організував убивство журналіста. Але про це дещо пізніше. Поки що варто звернути увагу на інше.

Кому було потрібне вбивство журналіста?

Слідство стверджує — Юрію Кравченку. Але не дає відповіді на запитання: для чого? Для припинення журналістської діяльності?

Ми вже писали, що ті, хто обрав Георгія Гонгадзе на роль жертви для досягнення своїх політичних задумів, уміло маніпулювали довірливим, зарядженим на досягнення справедливості в цьому несправедливому світі, нашим колегою. Особливо у передачах «Епіцентр», яка йшла на телеканалі «1+1». Про одну з них автор написав минулого року в третій публікації з циклу «Справа Георгія Гонгадзе: жертви та виконавці». Писав, що складалося враження, нібито Георгія хтось навмисне провокував на емоційні, інколи невірні, вчинки. (Цікаво, чи аналізувало слідство ці передачі, чи запрошували психологів дати свої висновки про адекватність його виступів у них?)

Хоч би як там було, але, гадаю, замовником убивства виступав не тодішній міністр внутрішніх справ Юрій Кравченко. А хтось інший. А тому варто звернути увагу на коментарі колишніх працівників Міністерства внутрішніх справ. Зокрема, народного депутата Геннадія Москаля (фракція «Наша Україна — Народна самооборона»). До цієї людини можна ставитися всляко, але він говорить про те, що знає. Ось що, зокрема, він сказав у своєму коментарі до інформації, яка з'явилася у засобах масової інформації про те, що команду на вбивство Георгія Гонгадзе Юрій Кравченко віддав Олексію Пукачу в своєму кабінеті:

— Я скептично ставлюся до висновків слідства, яких досягла слідча група у справі Гонгадзе. Там багато нестыковок. У постанові слідчого, яке потрапило в Інтернет, сказано, що Кравченко у своєму кабінеті замовив Пукачу вбити Гонгадзе. Я двічі був заступником у Кравченка, тож можу, поклавши руку на серце, сказати, що він навіть дрібні робочі питання не обговорював у кабінеті. Він завжди виходив на вулицю, тому що був у вкрай напружених відносинах з тодішнім главою СБУ Деркачем. Кравченко знав, що у

нього в кабінеті було напаківано багато пристроїв для прослуховування. Коли йому казали: так чому ж ви «жучки» не прибираєте? — відповідав: приберу, так нові поставлять. Мовляв, немає сенсу. За ним навіть «наружка» СБУ ходила, яку перед його будинком декілька разів в'язав «Беркут». Ніколи не повірю, щоб Кравченко зібрав Литвина і Джигу і представив Пукача як убивцю. Покійного міністра, що, вважають психічно ненормальним? Думаю, що показання Пукача продиктовані з точки зору політичної доцільності — валити все на покійного Кравченка, щоб не нашкодити тим фігурантам, які нині у владі.

До речі, про протистояння Деркача і Кравченка у 1999—2000 роках у журналістських колах Києва не говорив хіба що лінивий, або той, кому були нецікаві ці подробиці. Леонід Деркач після призначення на посаду голови СБУ вибив у Леоніда Кучми указ, який дозволяв спецслужбі контролювати міліцію. Дійшло до того, що «Беркут» «пов'язав» сина керівника спецслужби, а СБУ, у свою чергу, «пресувала» доньку Юрія Кравченка. Добре обізнані люди стверджують, що після цього обидва керівники силових структур домовилися: не втягувати дітей у це протистояння.

А воно посилювалося тим, що обидва претендували на посаду Прем'єр-міністра. Так, після відставки з цієї посади Валерія Пустойтенка після президентських виборів народний депутат Михайло Сирота (нині покійний), який входив у фракцію «Трудова Україна», пропонував призначити прем'єром Леоніда Деркача. Згодом лише голосів цієї фракції не вистачило для призначення Валерія Пустойтенка на високу посаду, коли Леонід Кучма вніс його кандидатуру у Верховну Раду. Хоча стрілки перевели на об'єднаних соціал-демократів. А сам Кучма в одному з інтерв'ю зізнався нещодавно, що розглядав кандидатуру Юрія Кравченка як претендента на прем'єрське крісло.

Власне, сліди міліції і Служби безпеки України у справі Георгія Гонгадзе пересікалися не раз, але про це також дещо пізніше.

Окрім того, у постанові слідства сказано, що про вбивство Георгія Олексій Пукач доповів наступного дня також у кабінеті Кравченка. Хоча, що цікаво, не так давно герой «касетного скандалу» Микола Мельниченко стверджував, що Пукач доповів Кравченку про вбивство Георгія у мисливському господарстві «Залісся», куди того запросив на полювання Леонід Кучма. І для переконливості посилався на свою багаторічну фонотеку. Що, слідство не цікавлять такі дрібниці у показаннях чи не головних фігурантів цієї справи?

За спиною

У фрагменті, викинутому в Інтернет, про який казав Геннадій Москаль, стверджується, що, окрім уже згаданих осіб, при розмові після вбивства Георгія Гонгадзе був присутній і тодішній керівник апарату МВС Едуард Фере (нині також покійний). Понад те, той само Геннадій Москаль у червні цього року казав журналістам, що крайнім у вбивстві журналіста зроблять саме Фере.

Цікаво, що в «Українській газеті» у грудні 2008 року була публікація з промовистою назвою «Дагаєв і Фере — головні організатори зникнення Гонга-

дзе?». У ній ідеться про те, що стосунки між міністром і керівником апарату були аж ніяк не безжмарні. А особливо вони загострилися, як розповідали колеги, котрі працювали в МВС, після того, як не стало Георгія Гонгадзе. Напевне, він знав, хто й що зробив. Бо, цитує Геннадія Москаля газета «Покієвські»: «Про те, що зробила «наружка», в МВС усі знали на третій день».

З другого боку, у постанові про притягнення Олексія Пукача йдеться про те, що Юрій Кравченко віддав і наказ про перепоховання Гіі. Але як тоді бути зі свідченнями Олександра Поповича, особистого водія Пукача і співучасника страшного злочину? На суді той дав свідчення, що наприкінці жовтня 2000 року возив свого керівника у замиський ресторан на зустріч з Фере і Дагаєвим. А через кілька днів почув у джипі «Ніссан» трупний сморід. А Пукач пояснив це тим, що йому довелося перепоховати убитого.

Чому ж особа Едуарда Фере не фігурує в постанові? Тому що мертвий? А, можливо, з інших причин?

Але, якщо порівняти біографії Едуарда Фере і Олексія Пукача, то не можна не помітити збігів. Пукач після закінчення Донецької школи міліції наприкінці сімдесятих років минулого століття отримав, як стверджував в інтерв'ю «Комсомольской правде» його викладач, запрошення на роботу до Києва, де й почав працювати у кримінальному розшуку. А Фере у 1977 році був і виконавцем обов'язків начальника, і заступником начальника управління кримінального розшуку МВС, а в 1992—1995 роках очолював головне управління кримінального розшуку. Думаю, що Олексій Пукач зростав на його очах і з його допомогою робив кар'єру в міліції. З 2000 року він став начальником главу, який свого часу очолював Фере. Чому вибір упав на нього? Випадково? Чи, ймовірно, він був потрібний саме на цій посаді для виконання «делікатних завдань»? І, зокрема, для скоєння убивства Георгія Гонгадзе. Хто стояв за цим призначенням? Міністр? Не думаю. Понад те, дехто з колег стверджує, що Юрій Кравченко ніколи навіть не спілкувався з Пукачем і йому подібними, а розпорядження віддавав через своїх заступників. Отож, напрошується висновок, слово за майбутнього вбивцю журналіста замовив саме Едуард Фере, якого, стверджує дехто, міліцейські генерали боялися більше, аніж Кравченка. Недаремно у міністерстві у нього було прізвище «сірий кардинал».

Проте, на мою думку, і Фере, і Дагаєв, якщо останній причетний до злочину, скоєного Пукачем з підлеглими, не основні замовники і організатори убивства Георгія Гонгадзе. Вони були лише посередниками між справжніми замовниками і тими, хто скоїв цей злочин. Але мертві нічого не скажуть ні на допиті, ні в суді: вони тримають відповідь перед Богом.

Два хвости

З другого боку, є запитання до Олексія Пукача про те, що змусило піти на викрадення і вбивство нашого колеги після того, як міліцейські топтуни прокололися вперше влітку 2000 року. Георгій Гонгадзе звернувся з листом у Генеральну прокуратуру. Однак головна наглядова інстанція країни зреагувала мляво. Вони послали запит у Львів, де був зареєстрований Георгій, і, хоч як дивно, у столичний главк міліції. Ним зацікавився перший заступник начальника з оперативної роботи, майбутній заступник міністра внутрішніх справ Петро Опанасенко. Як він розповів журналістам, він одразу побачив, що це справа рук «сімки», така іще одна назва головного управління карного розшуку МВС. Опанасенко зателефонував Пукачу, але той заявив, що у них вкрали номери автомобілів, які зафіксував у своїй скарзі Георгій Гонгадзе.

Опанасенко переконаний, що якби тоді не відстежили номери автомобілів, то справа не була б розкрита й досі.

Однак особисто у мене є чимало сумнівів. По-перше, якщо перше стеження за нашим колегою було якось вмотивоване: нібито в одеському барі хтось представився журналістом Георгієм Гонгадзе, а потім там була перестрілка, в результаті якої були жертви. То відновлене на початку вересня сте-

ження не було вмотивоване нічим. Принаймні громадськості нічого про це невідомо. По-друге, за Гією стежило кілька екіпажів служби зовнішнього спостереження і вони добре знали, хто вів журналіста вночі 16 вересня. Що ж змусило Олексія Пукача, попри все, піти на тяжкий злочин? Що означали нібито його слова, які ми вже цитували в одній з подач, коли він сказав співучасникам злочину: «Або ми їх, або вони нас»? Врешті, якщо дії міліції ще якось були вмотивовані, то стеження за Георгієм Гонгадзе працівниками Служби безпеки України абсолютно випадає з канви сюжету. Понад те, спецслужба продовжує зберігати горду мовчанку, не реагуючи на публікації, у тому числі «Голосу України».

Твердження колег з газети «Сьогодні», що у Леоніда Деркача були якісь підстави, щоб завести оперативно-розшукову справу на Георгія, позбавлені будь-якого сенсу. Скажімо, коли колеги одного з видань написали весною 2000 року про те, як і за що «Беркут» затримав сина голови СБУ, то поки що немає жодних даних про те, що проти них також проводилися оперативні заходи. Та й гранти надто вже дріб'язково деталь, щоб запідозрити журналіста у шпигунстві. Тим більше гранти отримували не лише Георгій, а й багато інших його колег.

Автор уже не раз звертав увагу на слова Олександра Турчинова у 2005 році, коли той очолював СБУ, про те, що стеження за Георгієм припинилося 15 вересня 2000 року, тобто за день до того, як міліцейська «наружка» викрала нашого колегу, але, мовляв, оперативно-розшукова справа знищена, бо минув термін зберігання. Вдумайтесь: журналіста шукає вся країна, проходять масові акції протесту, а в СБУ знищують заведену на нього справу. Тож, можливо, події розвивалися не зовсім так, як свідчать Пукач і його підлеглі? Можливо, саме тому керівництво Служби безпеки, ні колишнє, ні нинішнє, не хоче відповідати на запитання:

— Чому працівники СБУ стежили за Гонгадзе?

— Чи проводилося внутрішнє розслідування про причини стеження за журналістом?

— Чи проводила слідство Генеральна прокуратура за фактом стеження працівниками СБУ за Георгієм?

— Чи понесли покарання ті, хто заводив справу на Георгія Гонгадзе?

— Хто віддав розпорядження стежити за Георгієм?

Окрім того, зверну увагу на публікацію в «Українській правді» Сергія Лещенка, який стверджує: «Так, зі слів генерала, наступного дня після убивства Гонгадзе до Пукача завітав полковник СБУ, який працював помічником Деркача по взаємодії з МВС. Він повідомив, що йому відомо про викрадення журналіста міліцейською наружкою».

Іще у 2005 році автор цих рядків писав, що наприкінці жовтня 2000 року народний депутат першого скликання застеріг мене: «Ніколи не сідай у машину, в якій сидить міліцейський генерал». І розповів, що знайшли тіло Георгія, яке виплило у Дніпрі неподалік від Українки і про це, мовляв, швидко почують усі. А на запитання: звідки такі відомості, відповів, що йому сказав про це знайомий полковник із СБУ.

Однак, як відомо, тіло знайшли під Таращєю. Голови не було, але були прикраси, щоб ніхто не сумнівався, що воно належить Георгію Гонгадзе. Проте про роль Служби безпеки у цій справі суспільство й досі не почуло нічого. Складається враження, що справжні організатори від першого дня спрямовували передусім громадську думку, а потім і слідство в одному напрямку: Георгія вбила міліція за наказом міністра Юрія Кравченка. А згодом, після касетного скандалу, усі почали показувати на Банкову, де знаходиться головний кабінет країни, у якому протяги виносили за двері усі слова, сказані його відвідувачами.

Фактично усе вказує на змову, щоб затіяти в Україні державний переворот. Але це — лише теорія. Теорія змови, яку треба довести. Про що й поговоримо дещо пізніше.

Володимир КОРОЛЮК.

*ЗМОВА — таємна угода для досягнення якої-небудь мети (частіше політичної). (Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2001 рік, видавництво «Перун», Ірпінськ.)

Кум не кум, а бринза — за гроші!

У Карпатах чабанське ремесло щодалі скидує одіж величі й привабливості, а поживні й екологічно чисті та нечуваних смаків будз, урда і бринза стають дефіцитом... Картина на перший погляд досить похмура. Але така тенденція триватиме недовго.

Унікальний продукт

Бо, як на мене, мине зовсім небагато часу і все зміниться. На... позитив. З якого дива? Дуже просто: ринкові механізми все розставляють на свої місця. І не треба буде сьогоднішнім управлінцям від агропромрозвитку «виявляти надмірні зусилля», вигадуючи в кабінетах «нові схеми», влаштовувати велелюдні конференції й залучати до їхньої роботи науковців і практиків... Чому? Вдаймося до порівнянь. З десятків-півтора років тому ті такі кабінетні управлінці «старого вишколу» скиглили без кінця-краю: мовляв, посмакувати склянкою справжнього вина європейських сортів уже ось-ось буде ніде. А нині фестивалі вин доценту спростували ті прогнози. Не менше ремствували тоді само, що пропадає й ковальська справа: «Скоро наші коні будуть шпортатися, як циганські, — нікому буде й підкувати». Погляньте, скільки нині в одному Ужгороді ковальських майстерень і які пречудові ажурні вироби кують!..

Бо старе, як Рим, правило підказує: попит породжує ініціативу. І якої б високої габи не досягала цивілізація, по яких би світах-європах не будували-майстрували бойки, лемки і гуцули, але, повернувшись додому, з величезним нетерпінням чекають, коли на святковому столі запахне «наська» — мамою чи милою дружиною напарована страва: гарячий густий токан або трохи рідший чир, банош або фріґа та ще й якіби печена картопля... А без овечої або кізької бринзи ці давні страви, що приємно лоскотють уяву і зразу ж викликають шалений апетит, не обійдуться.

У всіх горян Карпат це відчуття на генному рівні. Сьогодні вони, а завтра й їхні нащадки ні за яких обставин не відмовляться од цієї добротини. Як і чехи від кнедликів, а мадяри від бограча... Додайте сюди компонент «зеленого туризму», який стрімко розвивається, а значить розширюється база попиту. Та й загалом українці, звідки не було б їхнє коріння, щодалі полюбуються відпочивати в наших гостинних горах і попоїсти мастаки. Й випити за такої okazji доброго вина чи міцної сливовиці або духмяної грушівки геть не проти. Тим паче, що бринза — сухий кришений сир, приготований з молока кіз і овець, — подобається всім. А закатана в скляні банки, зберігає смак і вітаміни з поло-

ське слово!), а це травень-червень, підніма-лася повільно догори: за відступаючою студінню-холоднечою розвивався бук, з'являла-ся молода травиця і різна зелень. На полонини виходили, коли потепліє, а доти у одній-двох затишних місцинах розташовували са-лаш — місце, де правили колибу й кошару і де навколо була неодмінно файна паша і протікав повноводний потічок. Та й щоб туди був зручний возовий під'їзд. Спускалися з полонин також повільно, «за теплом» — зупи-няючись раз-двічі десь на тиждень, доки на сінокосах не покосять отаву і корів та іншу худобу не переженуть з толоки у царину.

Отже, цю худобу на відміну од великої — корів, волів, коней, буйволів, ослів — називали «дрібля». У свідомості горянина всі будні пов'язувалися з вівцями і козами. Чому? Іжа не обходила-ся без майже щоденного споживання влітку, коли найбільше роботи, будз і урди, м'яса ярних цапиків і кізок, восени поживного густого кислого

«вівчого молока», а взимку — бринзи, навесні — свіжого молочка. Вся верхня одіж і постільні речі виготовлялися переважно з вовни і шкіри. Тільки простирадла, сорочки, штани — з конопель. Хто вівчарив — випа-сав дріблю — вважався сміливим і винахід-ливим (треба було постійно відганяти диких звірів, які чатували на отари удень і вночі, та шукати місця з доброю пашею), а котрий ватажив — під колибою чаклував і клягав будз, варив урду, запарьованик — перед-бачливим і покладистим (не дай, Боже, зіп-сувати хоч один з трьох щоденних удоїв че-рез те, що заспав або ніч видалася такою дощовою й холодною, що «кляг» молока не ймав», а надоеного молока могло бути і по 150—200 літрів!).

Тож-бо не дивно, що престиж, сказали б сьогодні, такої професії культивувався століттями і вріс у свідомість людей, мабуть, на-завжди.

Ще одне: спрадавна старші молодим пе-редають отаку небилицю: коли Христос ходив по землі, то розсудив кому що, а на Ве-рховину кинув палицею. Тобто, у горах дихати легко, але жити важко, бо знайти пристойну роботу, відкопи пам'ять сягає в глибину віків, було нелегко. Тому з наших місць так багато колишніх і нинішніх емігрантів-заробітчан, які змушені йти на ризик, надовго залишаючи

Легкий обман заради задоволення... споживача

У часи колгоспної колективізації — поча-ток 50-х — перша половина 90-х років — се-ред колгоспів як гірських, так і низинних ра-йонів влада визначала такі, які мали займа-тися цією галуззю тваринництва «поглибле-но». У таких з року в рік нарощували отари.

До прикладу, колгосп «Пам'ять Ілліча» Свалявського району, до якого входили два великі гірські села Керецьки й Березники, утримував 12—15 тисяч тонкорунних. Стаці-онарні вівчарники (на зимовий період) роз-ташовувалися через кожні 3—5 кілометрів сінокосів. Була вибудована протягом трьох десятиліть струнка система виробництва вовни, м'яса й сиру майже на промисловій основі. Сформувалися цілі родові династії справжніх майстрів-чабанів, дійсно передо-виків, неперевершених трударів, у котрих протягом років не випадало жодного вихід-ного дня — навіть на Великдень. Худобу лю-били, як своїх дітей. Тоді про них писала вся преса — від райцентру до столиці; зні-мали документальні фільми, створювали портрети... Хай прочитають ці рядки про шанованих батьків і дідів їхні нащадки. Це були Сакалі, Голіби, Бучмеї, Варги...

В той же час кожна сім'я мала за собою сі-нокіс — хто півтора-два гектари, а хто й удвічі більше. Навесні прору-бували, підчищали ви-пасену, як асфальт, кісницю. Тоді від се-редини липня косили, су-шили сіно і скидали в копиці та оборogi бу-вало цілий місяць — що роботи багато, а що частили дощі. Трудила-ся, пручаючись по стрімких узгір'ях з ручною косяю, граблями і вилами по 16—18 годин літньої днини вся ро-дина — від старого до малого. Вдома навіть немовлят не залишали — хіба безпам'ятного старого. Перерва на обід — найдовше півго-дини. Інколи тижнями ночували у горах — шкода час на ходіння в село. І все задаремно — ніхто ніколи копійку не заплатив і в трудо-ді не враховував. Мало того — «на номер» ко-місія правління колгоспу видавала не більше третини тобою ж замозольованого сіна. Інше пожирала тьма колгоспних овець.

Але і спочатку, ні вже перед розпадом Союзу московські директиви жодним чином не враховували таку складову вівчарства, як виготовлення сиру. (Не знали, сараки, «наці-ональної особливості» горян). Їх цікавило ли-ше виробництво м'яса і вовни. І кількість яг-нят на 100 вівцематок. На Верховині ягнята і козенята паслися разом з матеріями до мі-шання — 6 травня. Потім молодняк відлучали і залишали випасатися «у долини», бо на по-лонинах малеча вигибала від холодночі, до-щів і звіроти. Кращі ягнята й козенята відби-ралися для поповнення отар, а гірших — на м'ясо. Їхніх матерів доїли й чинили сир. Але такі «операції» ніде офіційно не фіксувалися: сміливими головами колгоспів ялось правда-ми і неправдами це приховувалося.

Ще одне. Вівчарі «для панів» виробляли будзи лише до свята Петра і Павла, тобто до 12 липня. А потім три-чотири місяці — для себє. А значить — на продаж. Мало того, колгоспам у 60-х заборонили тримати кіз — це «чортове насіння», які в підполонинних лі-сах обкусували верхівки посаджених дере-в'ят (вівця ніколи це не зробить), а в царині обгризали стовбури садових дерев — особ-ливо навесні. Але вівчарям «підпільно» вда-валося тримати «кізяву», бо та давала наба-гато більше й довше молоко, ніж вівці. А зна-чить, можна було й заробляти більше і ско-ріше виконати домовлений з начальством кількісний план. До ре-чі, коли вже або прихо-вувати виробництво будзів не вдавалося, або сиру звозилося з полонин дуже багато, то колгоспні керівники-«авторитети» запропо-нували «верхам», аби полегшити собі обов'язкове виконання

показника з надоїв коров'ячого молока, — згідно з коефіцієнтом переводити такий сир у... молоко. А молокозавод поставляв уже готовий, начебто ним випродукований дефі-цитний товар у торговельну мережу.

Всі були, виходило в такий спосіб, задо-волені — аж до кінцевого споживача.

Розумний, котрий знав про це, волів мов-чати. А дурний второпати ніколи б не зміг. Просто смакував собі в задоволення...

Зростаючий попит «витягне». Може, й до європейських цін?..

Нинішню ситуацію легкою не назвеш. Од-нак кризь товщу задавнених і нових проблем густо пробиваються дружні паростки позити-ву. Головне, що повсюдно зростає попит на якісну продукцію вівчарства. А він породжує стимул вкладати кошти і ґрунтовно займа-тися справою. Якщо три-чотири роки тому кі-лограм звезеного з полонини свіжого сиру коштував 20 гривень, через рік 25, то ниніш-нього літа будз конкретно «підскачів»: добре якщо вдавалося купити за 30 гривень прямо на Верховині. А в Ужгороді ціни сягають від 40 до 50 гривень. Літрова банка бринзи вже коштує за 60 гривень. Приміром, в одному із сіл перед словаським містом Кошиці кілогра-мовий будз продають по 11 євро (приблизно 110 гривень, урду — по шість, а літр жентиці (варена сироватка, з якої знято урду) коштує три євро... Тож «підніматися» до європей-ських цін нашим виробникам є куди.

У багатьох закар-патських селах чабани складають графік про-дажу сиру вже ранньої весни. І якщо не запи-сався вчасно, можеш «пролетіти». Не скрізь, але молоді хлопці їдуть вівчарити, бо можна заробити. І непогано. Чи не тому, як повідо-мили «Голосу України» в головному управлінні агропромислового розвитку області, за дев'ять років поголів'я овець та кіз зросло з 109 до 136,3 тисячі — майже на третину. Найбільше «дріблі» утри-мують у Тячівському — 27,7 відсотка від об-ласного показника, Рахівському, Хустському, Міжгірському та Іршавському районах. З об-ласного бюджету селянам виплачувалося то-рік по 50 гривень за прирощену голову. З державної казни минулого року тим, хто утримував не менше 30 голів (у гірських райо-нах десять) вівцематок і ярок старше одного року, — виплачено 2 млн. 225 тисяч гривень. Зростає і виробництво вовни: торік виробле-но 216,4 тонни, 38,5 тонни здано державі. Але доцятю поки що не отримано.

Динамічно справа розвивається у най-більшому в області районі — Тячівському. Тут програмний документ — постанову Кабінету Міністрів «Про заходи щодо розвитку та дер-жавної підтримки вівчарства на 2003—2010 роки», прийняту урядом Віктора Януковича, доповнили промовистими пунктами: «перей-ти на пасовище утримання овець»; підви-щити «ефективність використання полонин» та «молочну продуктивність гірсько-карпат-ської породи»; «у гірських селах налагодити виробництво овечого молока, сиру, бринзи і урди». Саме тут, у селищі Дубове, десять ро-ків тому і створили єдину в краї Тячівську ра-йонну полонинську управу. Закріпили за нею 11570 гектарів полонин, в тому числі під ви-паси 6614. Практично всі альпійські пасови-ща району — 62 полонини. (До речі, із 147 тисяч гектарів полонин Карпатського хребта 73 300 гектарів припадає на Закарпаття). Го-лова управи Михайло Бігунець каже, що ця структура покликана керувати вівчарською галуззю і укладати договори оренди поло-нин. І звітувати перед районною радою що-до переробки і транспортування продукції, очищення пасовищ від чагарників, будувати нові під'їзні дороги і ремонтувати існуючі.

У середньому щороку районна отара, яка літує на полонинах, налічує 15—17 тисяч овець. Поточною — лише 11 тисяч тонкорун-них, 443 коней, 295 корів. «Слабкий рік», — ре-зюює Михайло Юрійович. — Однак праців-ники управи, а нас четверо — голова, бухгалтер, спеціаліст з вівчарства і водій, — перед-бачають, що наступний стане щедрішим. Так буває. Адже у районі усіх овець — понад 30 тисяч». Ціни на Тячівщині різняться: будз — від 30 до 40 гривень, а урда — від 35 до 50. Найвищі — в румунському селі Діброва.

— Попит на бринзу зростає. Наші люди вважають її парадною стравою. З воною гірше — ніде здати, хіба гуцули куплять якусь дещицю на ліжники по п'ять гривень за кіло. Мало, — розмірковує голова управи. — Але дасть Бог день, дасть і радисті!..

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

Фото з архіву автора.

нинських трав протягом року-двох і може ви-користовуватися будь-якої пори року.

Це унікальний продукт!

Йому не конкурент навіть копчене сало-солонина.

До того ж хай поки що й сором'язливо, але бринзі приписують властивості гірської віагри.

За пеленою білого туману ностальгії

Вівчарство на Закарпатті — та споконвіч-на галузь, у якій протягом тихої ходи довгих століть переплелось і на якій відбилосся, а в чомусь і виросло все: уклад життя, усна на-родна творчість, опришківство, історія сто-сунків із сусідами, усіляких видів дерев'яні й залізні ремесла, народна кухня, досягнення і втрати у тваринництві... Ось ключовий вис-новок учених, котрі 1924 року заснували в Празі «Слов'янську комісію з вивчення на-родної культури в Карпатах і на Балканах»: відгінне полонинське вівчарство існує в соці-альному організмі місцевого населення по-ряд з іншим заняттям.

І це не дивно, оскільки «божа худоба» — символ невинності — була малозатратною, бо від весняного дня святого Юрія (6 травня, ко-ли овець «мішали»), до пізньоосіннього свята Дмитрія (8 листопада, коли худобу «розміту-вали» і кожен газда забирав свою), її вдома не було — перебувала під доглядом вівчарів, але газду «гнали ватажками» — двічі клягати-роби-ти сир, а ще раз «на молоко» — втретє, вже пізньої осені. Словом, ти споживаєш продук-цію, а праці начебто не вкладаєш...

Спочатку навесні, доки не «спирали цари-ну», отара паслася на землях сіножатей. Потім, у перволіть (яке чудове давньослов'ян-

сім'ї. А от вівчар завжди крутиться навколо доми, тричі шодня їсть свіже й поживне, а ніч ялось перебуде. Це теж відбилося в пісні: «Ой, буду вівчарити, / Та не журитися: /З ви-сокої полонини / В село дивитися».

Слід також зауважити, що кмітливий вів-чар, не дуже вже й ризикуючи, міг завжди «урвати» хай і важко зароблену, але свіжу копійку, а не лише бути придавленим рам-ками натурального господарства: що ви-робив, те спожив.

Приміром, років 80—90 тому депутати-верховинці спонукали чеську владу створю-вати експозитори — управління, які опікува-лися розвитком скотарства й поліпшенням породи тварин. У селах Синевир, Колочава, Ганичі, Кваси, Канора, Нижні Верецьки дія-ли спецгосподарства. У Богдані — чотири кооперативи. На полонинах Менчул, Ква-сівська, Красна, Рівна — державні молочар-ні. А якщо приватних у 20-х роках було всім, то у 30-х уже 78. Тоді на конкурси у Братис-лаві свою продукцію виставляли сировари 15 закарпатських сіл.

Лише на Марамо-рощині перед Пер-шою світовою війною зафіксовано 264,5 тисячі голів овець. Селяни Костилівки для отари, яка в різні роки налічувала від півтори до двох тисяч голів, наймали до 15 вівчарів. У 30-х роках у селі Вари проводилося щораз по сім торгів худобою, дещо раніше з Березького комітату до Австро-Угорщини вивозилося по 26 тисяч овець...

Вівчарі «для панів» виробляли Будзи лише до свята Петра і Павла, тобто до 12 липня. А потім три-чотири місяці — для себе. А значить — на продаж.

Цілющі грязі та удільні князі

ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА

За 13 кілометрів від центру Одеси, а фактично на її околиці, розташовано єдиний в Україні унікальний грязьовий курорт — клінічний санаторій імені М. І. Пирогова «Курорт Куяльник». Повновладним його господарем сьогодні є «Укрпрофоздоровниця».

Курорту незабаром виповниться 180 років, і за цей час близько п'яти мільйонів осіб змогли поліпшити тут своє здоров'я.

Куяльницькі грязі визнано еталонними, вони містять комплекс біологічних речовин, макро- і мікроелементів, сприяють зменшенню запальних процесів, стимулюють захисні й пристосувальні реакції.

Курорт розташований на березі Куяльницького лиману. Тут знаходиться, до слова, найнижча точка України — 5 метрів від рівня моря.

Головне багатство лиману — цілющі грязі. Його солоні води після відділення від моря ушільнювалися в ропу — насичений соляний розчин. А сульфідно-мулові грязі лиману ще з найдавніших часів використовувалися людьми для лікування безлічі захворювань.

За 800 років, з часу виявлення цілющих властивостей куяльницьких грязей, лиман переживав різні часи. Французький інженер і картограф XVII століття Гійом Левассер де Боплан у знаменитій праці «Опис України» писав, що «озеро Куяльник знаходиться не ближче як за 2000 кроків від моря й кишить рибою. На риболовлю приїжджають караванами за 50 верст — тут зустрічаються коропи й шуки такої величини, що просто диво». Тепер риба в лимані, на жаль, не водиться.

Ну а солі-самосаду на берегах лиману було стільки, що запорізькі козаки, а потім і чумаки обозами транспортували сіль у Західну Європу до столів багатьох монархів.

Слава про чудодійну силу грязей гриміла по всій Європі — тут лікувалася царська родина, багато прем'єр-міністрів європейських держав, аристократія. Та й сьогодні олігархи й ті, хто сподівається на диво, не забувають дорогу на курорт «Куяльник». Хоча...

На жаль, Куяльницький лиман повільно помирає, зникає лікувальна грязь. І жити курорту, за найоптимістичнішими

прогнозами, залишилося трохи більш як десять років. Що відбувається на українському «Мертвому морі»?

Два роки тому недалеко від села Северинівка Іванівського району почалася незаконна розробка піщаного кар'єру. Незважаючи на протести жителів села, лікарів санаторію «Куяльник», екологічні мародери без дозвільних документів 24 години на добу продовжували розробляти й вивозити пісок з кар'єру. Поруч почав діяти другий нелегальний кар'єр. Річку Великий Куяльник, яка живить лиман, перекрили дамбою в трьох місцях.

Пізніше в селі Адамівка почали розробляти новий піщаний кар'єр. Вода з лиману стала спрямовуватися в гігантські кар'єри (їхня глибина сягає 12 метрів, а довжина — 500—600 метрів), а сам лиман обмілів так, що курка його може перейти вбрід.

— Верхів'я Куяльника вже нежиттєздатні, — розповідає кореспонденту «Голосу України» голова постійної комісії Одеської обласної ради з екології Сергій Степаненко. — Площа водного дзеркала порівняно з 1975 роком зменшилася на 13 мільйонів кубометрів. Вода в лимані відступила від берега на сотні метрів, ого-

ІЗ ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

* **Площа Куяльницького лиману 60 квадратних кілометрів. Довжина — 28 км, ширина — 3 км. Глибина — 3 м.**

* **Солоність води в цей час — близько 70 проміле.**

* **У лиман впадає річка Великий Куяльник.**

* **Температура води влітку сягає 30 градусів.**

* **Від Чорного моря відділений пересипом завширшки 3 кілометри.**

* **Двічі (у 1907-му і 1925 роках) для порятунку лиману від пересихання в нього через спеціально прориті канали запускали морську воду.**

Пейзаж майже пересохлого Куяльницького лиману.

ливши дно. Лиману потрібна термінова допомога.

Сьогодні одеська влада визнає: проблему Куяльника власними силами їм вирішити не під силу — на заваді той самий дефіцит фінансування екологічних програм. Найсуворіше покарання для тих, хто незаконно видобуває пісок — накладення грошового штрафу в розмірі суми, що не перевищує тисячі гривень.

В екосистемі Куяльницького лиману почалися незворотні зміни — він перетворюється на соляну пустелю. «Милостей» у порятунку лиману можна дочекатися сьогодні тільки від погоди.

— 92 відсотки надходження води в лиман — це атмосферні опади й сніг, а 8 відсотків — це стоки річки Великий Куяльник, — розповідає головний лікар санаторію «Куяльник» Микола Тищук. — Але й без будівництва каналу «море—лиман» у порятунку лиману не обійтися.

Свого часу, коли екологічні невігласи самовільно побудували через річку дамбу, тим самим підписавши смертний вирок лиману, ніхто не припускав, якого збитку навколишньому середовищу завдано. Сьогодні дамба зруйнована, але залишки її не вивезено. Будували її хап-способом із твердих промислових відходів, у ній багато іржавих металевих виробів. Сьогодні після рясних дощів відходи від колишньої дамби змиваються в лиман і розчиняються в ропі, тобто цілющі якості грязі просто різко знижуються.

Але екологічним злодіям, які відчувають безкарність і апатію обласних чиновників, уже мало розкрадання піску. Вони перейшли на промислове, якщо так можна сказати, незаконне вивезення знаменитої лікувальної грязі. У районі села Стара Еметівка невідомими особами грязі черпаються екскаваторами й завантажуються в самоскиди, які їздять по всій Україні. Місцеві жителі стверджують, що бальнеологічні грязі Куяльницького лиману контрабандним способом вивозяться за кордон.

Учені Європи й України б'ють на сполох і пропонують оголосити Куяльницький лиман і річки його басейну зоною надзвичайної екологічної ситуації.

**Депутатський запит
Президентові України В. Ф. Януковичу.**

Шановний Вікторе Федоровичу!

До мене, як до народного депутата України, звернулася Учена рада Одеського державного екологічного університету з приводу кризового екологічного стану Куяльницького лиману й річок його басейну.

Кризовий стан Куяльницького лиману зумовлено катастрофічним обмілінням водойми, зменшенням рівня води й глибин і пов'язаним із цим зростанням солоності води.

Такі зміни є загрозою повного зникнення лиману, втрати запасів унікальних лікувальних грязей і ропи.

Без негайного вжиття надзвичайних заходів з боку держави ситуацію виправити неможливо, тобто, це — питання державної ваги, що зачіпає національні інтереси України.

Відповідно до частини 4 статті 65 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» окрема місцевість України оголошується зоною надзвичайної екологічної ситуації Президентом України за пропозицією Ради національної безпеки й оборони України або за поданням Кабінету Міністрів України.

У зв'язку з викладеним, керуючись статтею 86 Конституції України, прошу терміново розглянути питання оголошення Куяльницького лиману й річок його басейну ЗОНОЮ НАДЗВИЧАЙНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ.

С. Р. ГРИНЕВЕЦЬКИЙ,

**народний депутат, перший заступник
голови Комітету Верховної Ради
з питань національної безпеки й оборони.**

Замість епілогу

У 2009 році в санаторії «Куяльник» пройшли лікування близько 10 тисяч осіб. Із трьох базатоперхових корпусів для хворих, побудованих на березі лиману, працювали тільки два, третій — законсервований через відсутність умов для розміщення хворих. Учені мають сумніви, що 2011 року лиман зможе видавати на-гора лікувальні грязі. Отже, прощай, Куяльнику? «Мертве море» України просто висохне. Не чекайте в це вірити.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

Процедура грязелікування.

У Криму запрацює сонячна електростанція

У вересні біля села Роднікове Сімферопольського району має почати роботу перша черга сонячної фотоелектричної станції потужністю 8,5 МВт.

Щоправда, на повну силу вона запрацює через кілька років і покриє одну третину енергетичних потреб півострова. За словами міністра палива та енергетики Криму Віктора Плакиди, проект нинішньої сонячної станції є пілотним. До речі, перша експериментальна сонячна станція також була побудована в Криму, ще 1985 року. Вона могла давати до 5 тисяч кВт. За словами міністра, досвід її роботи лів у розробку нових проектів відновлюваної альтернативної енергетики країни.

Перша в Україні сонячна електростанція розташована в найбільш сонячному місці

кримського півострова — між селами Роднікове та Аркадіївка Сімферопольського району. Фахівці компанії Crimea Solar, зареєстрованої в Криму австрійської фірми Activ Solar GmbH, котра реалізує проект, порахували, що тривалість інсоляції в цьому місці — близько 2500 годин на рік, або 7,4 години на день. За інформацією кримського міністра палива й енергетики, не виключено, що в цьому районі будуть розміщені й інші сонячні електростанції.

Вартість проекту оцінюється у 20 мільйонів євро. «Добору ділянки передували серйозні інженерні розвідки та розрахунки, — каже В. Плакида. — Це дало змогу вибрати першим майданчиком у 14 га район села Роднікове». Вдалою ділянкою виявилася не тільки завдяки тому, а й розташуванням поблизу високовольтних ліній електропередач. Це у свою чергу

забезпечує доступ до державної мережі й дозволяє знизити інвестиційні втрати. Потужність станції на першому етапі становитиме 2,5 МВт, а до кінця року планують виробляти понад 8 МВт.

Віктор Плакида повідомив кореспондентові «Голосу України» про початок тендерних процедур у межах розробки стратегії розвитку й використання відновлюваних джерел енергії в АРК на період до 2015 року з перспективою до 2020 року. Для Криму, що забезпечений власною енергією на 10 %, а решту отримує з материка, екологічно чисті сонячні електростанції — добра підмога. Якщо вдасться реалізувати заявлений потенціал відновлюваної енергії в Криму, то півострів у майбутньому одержить до 2 тисяч МВт (нині із материка півострів бере 1250 МВт. — Авт.). Але для цього автономії треба розв'язати низку технічних

завдань: передусім реконструювати лінії електропередач, а також закріплювати магістральні лінії півострова для якісного електропостачання. Реалізація таких проектів прямо залежить від фінансування.

На думку фахівців, для того, щоб швидкими темпами в Криму розвивався потенціал відновлюваних джерел енергії, потрібні кошти.

Георгій ВЕРБЕС.

Фото автора.

Куяльницький лиман повільно помирає, перетворюючись на соляну пустелю

Повідомлення про зміну правил тимчасового призупинення надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку контрактним абонентам мережі рухомого (мобільного) зв'язку «Київстар»

ЗАТ "Київстар Дж.Єс.Єм." інформує, що з 25.09.2010 року змінюються правила тимчасового призупинення надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку контрактним абонентам мережі «Київстар».

Тимчасове призупинення надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку за телефонним номером надаватиметься строком до 6 повних календарних місяців з дати відповідного звернення абонента. Щомісячна абонентна плата впродовж періоду тимчасового призупинення надання послуг становитиме 5 грн. На весь період тимчасового призупинення надання послуг за абонентом гарантовано зберігатиметься телефонний номер.

Тарифи наведені в гривнях з урахуванням ПДВ. Додатково зі споживачів утримується збір до Пенсійного фонду в розмірі 7,5% з вартості послуг, без урахування ПДВ. Інші умови тимчасового призупинення залишаються без змін.

Більш детальну інформацію про зміни в правилах тимчасового призупинення надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку абоненти зможуть отримати за телефонами 466 (для дзвінків з номерів мережі «Київстар» - не тарифікується) (044) 466 0 466 (для дзвінків із номерів мереж фіксованого зв'язку чи номерів мереж інших операторів мобільного зв'язку - згідно з діючими тарифами), та на Інтернет-сайті: www.kyivstar.ua

ЗАТ «Київстар Дж.Єс.Єм.» Адреса: просп. Червонозорний, 51, м. Київ, 03110.
Ліцензія Державного Комітету зв'язку та інформації України № 009503 від 12.04.2001р.

Вартість однієї секунди передвиборчої агітаційна телеканалі «UBR»

становить - 1,65 грн. (одна грн. 65 коп.) за одну секунду;
Вартість банерної агітації на Інтернет порталі www.ubr.ua становить - 48,00 грн. (сорок вісім грн. 00 коп.) за 1000 знаків;
Вартість текстової статті передвиборчої агітації на Інтернет порталі www.ubr.ua становить - 420,00 грн. (чотириста двадцять грн. 00 коп.) за 1000 знаків. Вартість зазначена з урахуванням податків.

Постановою Господарського суду Вінницької області від 07 вересня 2010 року у справі № 5/133-10 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Торгівельний комплекс «Новий універмаг» (код 13313172, адреса: 22100, Вінницька обл., м Козятин, вул. П. Орлика, 12) в порядку ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Мілова-нова Артура В'ячеславовича.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

ТОВ "Мюзікрадіо"

керуючись Законом України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" за № 2487-17 в редакції від 10 липня 2010 р. встановлює такі розцінки на політичну агітацію:

Вартість однієї секунди ефірного часу мовлення (з врахуванням ПДВ та ПЗР), грн. в період доби :

Місто	час	
	07.00 - 22.00	22.00 - 07.00
Київ	1,33	0,10
Дніпропетровськ	0,65	0,10
Кам'янець-Подільський	0,15	0,05
Ніжин	0,15	0,05
Судак	0,15	0,05
Севєродонецьк	0,15	0,05

ЗАТ "ТРК "Лідер",

керуючись Законом України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" {із змінами, внесеними згідно із Законом N 2491-VI (2491-17) від 30.08.2010} встановлює такі розцінки на політичну агітацію:

вартість однієї секунди ефірного часу мовлення (з урахуванням ПДВ та ПЗР, грн.) окремо або разом:

Період доби :	07.00-22.00	22.00-07.00
м. Київ	3,00	0,5
м. Дніпропетровськ	0,33	0,1
м. Павлоград	0,15	0,05
м. Алушта	0,09	0,05
м. Одеса	0,53	0,1
м. Комсомольськ	0,17	0,05
м Євпаторія	0,09	0,05
м. Кіровоград	0,40	0,1
м. Ялта	0,09	0,05
с. Соколине	0,09	0,05
с. Солонцівка	0,09	0,05

Закрите акціонерне товариство «Житомирські ласощі»

повідомляє про втрату круглої печатки ЗАТ «Житомирські ласощі» із своїм найменуванням, статуту, затвердженого Протоколом загальних зборів акціонерів № 28 від 5 березня 2009 року та свідоцтво про державну реєстрацію юридичної особи серія А00 № 808299 від 26.07.2007 року у зв'язку із чим вважати їх недійсними.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ВАТ "Спецзалізобетон", повідомляють про проведення аукціону з продажу активів.

На аукціон виставляються будівельні матеріали від розбирання будівель ВАТ "Спецзалізобетон", які знаходяться за адресою: Донецька область, м. Макіївка, пр.-т Генерала Данилова,25 зі зниженням початкової ціни продажу на 30%:

1. Будівельні матеріали від розбирання будівлі ангару (плити перекр., колони, балки перекр., цегла), початкова ціна продажу - 9838,74грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 983,87грн. 2. Будівельні матеріали від розбирання будівлі складу цементу (кольці залізобетонні), початкова ціна продажу - 9025,70грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 902,57грн.

Фіксовані умови аукціону:

1. Демонтаж та вивіз матеріалів з послідовним прибиранням території від будівельного сміття, які залишилися після розбирання, здійснюється за рахунок Покупця.

2. Покупець повинен забезпечити дотримання правил техніки безпеки при розборі будівель та споруд.

Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни реалізуемого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону - 17,00 грн. перераховуються на р/р. 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області.

Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору торгів - ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій обл. за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8.

Строк надання заяв 27 календарних днів із дня публікації у газеті до 13.00 год. 15 жовтня 2010р. включно. Аукціон відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 19 жовтня 2010р. об 11.00 на Регіональній Товарній біржі "Восток" за адресою: м. Донецьк, вул. Артема, 27. Переможець аукціону на підставі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором ВАТ "Спецзалізобетон".

Довідки за телефонами: 304-37-21, 304-77-83.

Шановні акціонери ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИТЦВА "ВЕСТ ФАЙНЕНС ЕНД КРЕДИТ БАНК" " !

Спостережна Рада та Правління ВАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК" (надалі - **"Банк"**) повідомляє про наступне скликання Загальних зборів Акціонерів ВАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК" (надалі - **"Збори"**). Дата проведення Зборів: **"03" листопада 2010 року**. Збори будуть проходити за адресою: **Україна, 03150, м. Київ, вул. Ковпака 17**, офіс ВАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК". **Початок зборів о 10.00**; реєстрація Учасників (акціонерів): з 09.00 до 09.50 за вищезазначеною адресою.

Порядок денний Зборів:

- Обрання Голови та Секретаря Загальних Зборів Акціонерів Банку.
- Обрання складу лічильної комісії.
- Про приведення типу Банку у відповідність із новим чинним законодавством, а саме у зв'язку з прийняттям Закону України "Про акціонерні товариства".
- Про затвердження змін до Статуту Банку, пов'язаних з приведенням його у відповідність з нормами Закону України "Про акціонерні товариства", а також затвердження Ста туту Банку у новій редакції.
- Про приведення внутрішніх документів Банку у відповідність з нормами Закону України "Про акціонерні товариства" та затвердження їх у новій редакції.
- Про переобрання складу Наглядової ради Банку.
- Про переобрання складу Правління Банку.
- Про переобрання складу Ревізійної комісії Банку.
- Затвердження умов договорів із Головою та членами Правління, Головою та членами Наглядової Ради Банку.
- Прийняття рішення про попереднє схвалення значних правочинів, які можуть вчиняти ся протягом одного року.

Перелік акціонерів, які мають право на участь у Зборах, було складено станом на "17" вересня 2010 року. Якщо з будь-яких причин "03" листопада 2010 року Збори не відбудуться, повторні Збори щодо розгляду вищезазначених питань порядку денного скликаються "10" листопада 2010 року о 10-00 за місцезнаходженням Банку: Україна, 03150, м. Київ, вул. Ковпака 17, офіс ВАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"; реєстрація Учасників (акціонерів): з 09.00 до 09.50 за вищезазначеною адресою.

Додаткова інформація:

Акціонери ВАТ "КредитВест Банк" можуть ознайомитися з документами щодо порядку денного Зборів з "17" вересня 2010 у робочий час за адресою: 03150, Україна, м. Київ, вул. Ковпака, 17.

Господарським судом міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) 30.08.2010 року по справі № 44/229-6 Товариство з обмеженою відповідальністю «БАСКИ ПЛЮС-2004 РІК» (01042, м. Київ, бул. Лихачова, буд. 1/27, код 33229781) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру та ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шевченка В. М., ліцензія серія АВ № 307340 від 19.03.2007 р.: 02095, м. Київ, вул. Княжий Затон, буд. 12, кв. 199.

Постановою Господарського суду Черкаської області від 06.04.2010 р. у справі № 10-08/5574 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Державного підприємства-фірми «Оризон-ТК» (Черкаська обл., м. Сміла, вул. Мазура, 24, р/р - 26008351507051 ЧГРУ ПАТ КБ «Приватбанк», МФО - 354347, код - 22794199).

Ліквідатор - арбітражний керуючий Легкий Тарас Іванович) ліцензія серії АВ № 470312 від 23.03.2010 року).

Претензії від кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення за адресою: 18035, м. Черкаси, вул. Сержанта Волкова, 37, кв. 4.

Правління Закритого Акціонерного Товариства "АВК" сповіщає про проведення позачергових Загальних Зборів акціонерів, які відбудуться 05 листопада 2010 року о 14.00 години за адресою: місто Київ, вул. Межигірська, 82-а, кор-п. Б 2-й поверх.

Реєстрація акціонерів починається за 30 хвилин до початку Зборів.

Порядок денний:

1. Внесення змін до Статуту Закритого акціонерного товариства "АВК".

З документами до Зборів можна ознайомитись у Товаристві за адресою: Україна, 83062, Донецьк, вул. 1-ша Олександрівка , 9. Довідки за телефоном (факс): (062) 335 27 39.

ТОВ "Європа Плюс Київ"

керуючись Законом України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" за № 2487-17 в редакції від 10 липня 2010 р. встановлює такі розцінки на політичну агітацію:

Вартість однієї секунди ефірного часу мовлення (з врахуванням ПДВ та ПЗР), грн. в період доби :

Місто	час	
	07.00 - 22.00	22.00 - 07.00
Вінниця	0,50	0,10
Маріуполь	0,50	0,10
Хмельницький	0,50	0,10

Шановний Оконський Євгеній Євгенійович!

Повідомляємо Вас про те, що 29 жовтня 2010 року о 10 годині відбудуться збори учасників Товариства з обмеженою відповідальністю "Азовсвіт" (код в ЄДРПОУ 35408372) в приміщенні офісу товариства за адресою: Херсонська область, місто Генічеськ, проспект Миру, 35.

На порядок денний зборів учасників ТОВ "Азовсвіт" виносяться наступні питання:

- Про виключення Оконського Євгенія Євгенійовича з ТОВ "Азовсвіт".
- Про термін та порядок виплати Оконському Є.Є. його частки в статутному капіталі ТОВ "Азовсвіт".
- Про розподіл часток між учасниками в статутному капіталі ТОВ "Азовсвіт".
- Про затвердження статуту ТОВ "Азовсвіт" в новій редакції.

У випадку Вашої неявки на збори учасників ТОВ "Азовсвіт" вважається, що Ви згодні з Вашим виключенням з ТОВ "Азовсвіт" (питання № 1 порядку денного зборів учасників) і з цього питання Ви голосували позитивно - "ЗА".

Голова товариства ТОВ "Азовсвіт".

ТОВ "ТРК "МАН"

керуючись Законом України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" за № 2487-17 в редакції від 10 липня 2010 р. встановлює такі розцінки на політичну агітацію:

Вартість однієї секунди ефірного часу мовлення (з врахуванням ПДВ та ПЗР), грн. в період доби :

07.00-22.00	- 0,99грн.
22.00-07.00	- 0,10грн.

ТОВ "Радіо Шарманка",

керуючись Законом України "Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" {із змінами, внесеними згідно із Законом N 2491-VI (2491-17) від 30.08.2010} встановлює такі розцінки:

вартість однієї секунди ефірного часу мовлення (з урахуванням ПДВ та ПЗР, грн.) у кожному окремому місті або разом:

Період доби :	07.00-22.00	22.00-07.00
м. Вінниця	0,10	0,05
м. Донецьк	0,47	0,1
м.Івано-Франківськ	0,12	0,05
м.Кременчук	0,11	0,05
м.Одеса	0,33	0,1
м.Севастополь	0,09	0,05
м.Черкаси	0,17	0,05
м.Сімферополь	0,09	0,05
м.Бердянськ	0,05	0,05
м.Мелітополь	0,05	0,05
м.Генічеськ	0,05	0,05

У вихідні Україну очікує відносно тепла погода й помірні опади. Місцями грози. Середня температура повітря становитиме 9—14 градусів уночі й 19—24 удень. У Києві сьогодні вдень стовпчики термометрів піднімуться до 16—21 градуса, пройде дощ. У неділю опадів не очікують.

Одна перемога на трьох

Футбол. Ліга Європи. Груповий раунд. 1-й тур. 16 вересня.
Група І. ПСВ (Нідерланди) — «Сампдорія» (Італія). 1:1.
«Дебрецен» (Угорщина) — «Металіст» (Україна), Харків). 0:5. Будапешт. Стадіон «Ференц Пушкаш». **Рефері** — Александар Ставрев (Македонія). **Голи:** Едмар, 24, 74, Шав'єр, 34, Фініньо, 77, Валяєв, 89.
«Дебрецен»: Малинаускас, Комлоші, Міядіноскі, Надь, Киш (Рамос, 46), Варга, Лашко, Яннік (Кулібали, 46), Цвіткович, Сакай (Резеш, 66), Кабат.
Тренер — Ондраш Герцег.
«Металіст»: Дишленкович, Пшенничих, Обрадович, Папа Гуйє (Бордіан, 81), Вільягра, Валяєв, Едмар, Фініньо, Шав'єр, Воробей (Олійник, 56), Тайсон (Кайта, 77). **Тренер** — Мирон Маркевич.

Харків'яни, хоч і зіграли не бездоганно (а хто сьогодні може сказати таке про себе?), але реалізацію продемонстрували просто відмінну. Здобули більш ніж переконливу перемогу, що стала єдиною для українських клубів у стартовому турі Ліги Європи. Хоча, якщо бути справедливим, то «Дебрецен» — досить посередня команда.

Задля покращення ситуації в команді?

Група Е. «Алкмар» (Нідерланди) — «Шериф» (Молдова). 2:1.
«Динамо» (Україна, Київ) — БАТЕ (Білорусь, Борисов). 2:2. Голи: Родіонов, 3, Мілевський, 34, Єременко, 44, Нехайчик, 54. На 13-й хвилині Мілевський не реалізував пенальті (воротар).
«Динамо»: Коваль, Бетао, Хачериді, Алмейда (Андреа, 74), Маграо (Каддурі, 79), Михалик, Єременко, Гусєв (Гармаш, 57), Нінкович, Ярмоленко, Мілевський. **Тренер** — Валерій Газзаєв.
БАТЕ: Веремко, Юревич, Шитов, Радьков, Бордачов, Олехнович, Ліхтарович (Бага, 39), Брессан (Володько, 77), Паввлов (Скавиш, 65), Нехайчик, Родіонов. **Тренер** — Віктор Гончаренко.
Рефері — Маркус Стрьомбергссон (Швеція).
Київ. Стадіон імені Валерія Лобановського. 16 250 глядачів. 20 градусів.
Футболісти БАТЕ і їхній тренер дотрималися слова. І, як обіцяли, добряче попусували нерви і динамівцям, і їхнім прихильникам. Гості вже в дебюті ввійшли киян на помилці при застосуванні штучного полювання «поза грою» і відкрили рахунок. Але потім «Динамо» ще й не реалізувало пенальті. Та ці невдачі ... позитивно вплинули на господарів. Вони заграли значно активніше. І не тільки встановили рівновагу, а й вийшли вперед.
Український клуб створив стільки моментів, що їх вистачило б на кілька поєдинків. Один лише Гусєв мав чотири рази забивати. Але все то лише теорії. Після перерви гра нашого клубу помітно розладалася. А зібрані і сконцентровані білоруси, зрозуміло, їм цього не пробачили і забili другого м'яча. Варто зауважити, що Ковалє не звинуватиш у жодному з тих епізодів. Навпаки, він кілька разів рятував команду.

І — як реакція на гру «Динамо» і результат — пролунала заява на післяматчевій прес-конференції Валерія Газзаєва про можливу відставку.
— Говорити складно. Я примусив вас чекати, бо розмовляв із гравцями, — пояснив Валерій Георгійович. — Результат нас абсолютно не влаштовує. Гра у другому таймі — так само. Усе дуже погано. Винуватий головний тренер. Завтра я спробую зв'язатися із президентом і прийняти рішення.
Після цього короткого спічу він попрощався і залишив залу. Натомість Ігор Суркіс до роздягальні команди не заходив. Він вирішив, що не варто було турбувати футболістів у такий момент. Коментуючи заяву Валерія Газзаєва про готовність прийняти рішення щодо перебування на посаді головного тренера, президент ФК «Динамо» сказав, що він готовий до кардинальних змін задля покращення ситуації в команді.
Однак Ігор Суркіс зауважив, що Газзаєв офіційно не заявив про намір іти у відставку. «Завтра ми з ним зустрінемось, все обговоримо та й приймемо рішення, яке буде найкращим для команди». Звичайно, всі з інтересом чекали тієї зустрічі та її наслідків. Але до обіду ніхто ні з ким не зустрічався. Хоча зранку Ігор Суркіс заявив:
— Жодних сенсацій не очікуйте. Я гадаю, що Валерій Георгійович залишиться працювати з «Динамо». Можливо, у нас не вистачає кваліфікованих гравців, можливо, були допущені помилки в селекції, розбиратимемося...

Заслужили ліпшої долі...

Група J. «Севілья» (Іспанія) — ПСЖ (Франція). 0:1.
«Карпати» (Україна, Львів) — «Боруссія» (Дортмунд, Німеччина). 3:4. Львів. Стадіон «Україна». **Рефері** — Клаудіо Чіркетта (Швейцарія). **Голи:** Шагін, 12 (п), Гетце, 27, 90+3, Голодюк, 44, Кополовець, 52, Кожанов, 78, Баріос, 87.
«Карпати»: Тлумак, Петрівський, Мілошевич, Тубич, Авелар, Годвін, Голодюк, Худоб'як, Кожанов (Чечер, 90+2), Батіста (Кополовець, 13), Зеньов. **Тренер** — Олег Кононов.
«Боруссія»: Вайденфеллер, Овомоема, Гумельс, Суботич, Шмелльцер, Бандер (да Сілва, 80), Шагін, Гросскройц (Левандовський, 64), Гетце, Кагава (Блашиковський, 64), Баріос. **Тренер** — Юрген Клопп.
У цьому цікавому і дуже драматичному матчі «Карпати», безперечно, заслужили ліпшої долі. Вони поступалися — 0:2. Але знайшли в собі сили, виявили залізну волю і забili три (!) м'ячі німцям. Вийшли вперед — 3:2. Скажіть, був у львів'ян шанс перемогти? Так. До завершення основного часу залишалось джюжина хвилин. Хоча «Боруссія» — суперник ще той. Спробуй виграй. Ну а на нічию «Карпати» заслуговували — це вже точно. Однак прикра помилка при виконанні штучного офсайду звела нанівець усі потуги нашого клубу. Схоже, забракло його гравцям концентрації під зависю поєдинку.
...Отже, «Металіст», можна здогадатися, почувається тепер комфортно. Ну, а «Динамо» і «Карпатам» руки опустити не варто, а лише подумати, як жити далі. Все ще можна виправити, бо турнір тільки розпочався.
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімках: у харків'янина Едмара чудовий настрій, він забив два м'ячі угорцям; забив і Мілевський, але у нього і його партнерів підстав радити не було.
Фото з сайтів УЄФА і ФК «Динамо».

База наших надій

Скупий платить двічі

На тренувальні збори веслувальники Хмельницького їздять у... Комсомольськ Полтавської області, Крим, Херсон чи Миколаїв. Бо у місті на річці Буг немає власної бази. Відтак немалі витрати на відрядження, а ще ж треба човни перевезти туди-сюди!.. Колись у приміській Ружичній був канал, але він зруйнований.

Цього літа хмельницькі веслувальники-динамівці здобули чимало перемог на всеукраїнських змаганнях. Загалом завоювано 19 медалей (8 золотих, 5 срібних та 6 бронзових). Інструктор зі спорту обласної організації «Динамо», майстер спорту України Олексій Янчук виборов 3 золотих, 3 срібних і 2 бронзових нагороди та пройшов відбір на чемпіонат світу, який відбуватиметься цього року в Іспанії. Де весляр тренуватися?! У яких спонсорів шукати коштів на поїздки?! Чи не краще було б спорудити в області власну базу олімпійського резерву? Хмельниччина нерідко радує досягненнями й в інших видах спорту, тут виховано немало олімпійців, але наразі вона залишається єдиною областю, де немає бази підготовки олімпійського резерву.

Переконувати нікого не треба

Лікарі, педагоги, батьки дедалі більше б'ють на сполох з приводу зниження імунітету та порушення стану здоров'я у молодого покоління. Фахівці довели, що заняття з фізичної культури двічі на тиждень в загальноосвітній школі недостатньо. Належну фізичну підготовку мають лише ті, хто систематично займається у спортивних секціях. А це — один із десяти дітей у віці від шести до вісімнадцяти років, що вдвічі менше, ніж необхідно для успішного пошуку та виховання резерву національних збірних команд України. У сільській місцевості лише одна дитина з п'ятдесяти має можливість займатися у спортивній школі. У минулі роки держава намагалася взяти курс на посилення закладів дитячоянацького спорту. Профільне міністерство прийняло рішення про те, що відділення у спортивних школах мають бути переважно з пріоритетних олімпійських видів спорту. У 2004 році схвалено доктрину розвитку фізкультури й спорту в країні. Вироблено й прийнято також стратегію формування сучасної олімпійської підготовки до 2020 року, у якій є рядки не лише про побудову нових об'єктів, а й про покращення їх бюджетного фінансування. За останні десятиліття в Україні не було проведено жод-

ного чемпіонату світу з олімпійських видів спорту через те, що немає баз.

Головні народні питання

Колишнім урядом було зроблено проєкт загальнодержавної соціальної програми «Спортивні споруди України» на 2010—2015 роки. До цього списку входила й база олімпійського резерву на Хмельниччині. Її мали закласти на березі Дністра в Старій Ушиці. Тритисячне селище на 60 кілометрів віддалене від райцентру, тож тут із радістю очікували початку будівництва. Про нього повідомляли очільники РДА, ОДА. Очікували не менш як 20 мільйонів гривень інвестицій, інформувала влада. Якщо ж використовувати місцеві будівельні матеріали, то й того більше. У

Старій Ушиці уже розміщується обласний дитячий санаторій, неподалік є популярний туристичний об'єкт — давньоруський Бакотський монастир, край сприятливий для розвитку туристично-курортної галузі. А як буде олімпійська база, навколо виросте й чимала інфраструктура, отож Стара Ушиця отримає нове життя та гарну економічно-соціальну перспективу. До слова, за державними будівельними нормами, населений пункт із такою кількістю мешканців і без цього повинен мати спортивні об'єкти за обсягом не менше 500 метрів квадратних паркетної підлоги та 35 метрів квадратних басейнової площі.
«Не тільки в Старій Ушиці їх немає, — коментує головний спеціаліст обласного управління у справах молоді й спорту Ігор

Яворський, — у Дунаєвецькому районі в селищі Дунаївці з такою ж кількістю населення та самою проблемою. (Тут немає навіть будинку культури! — Авт.). Велика спортивна база, яку тут колись почали будувати, потрапила в список довгобудів. Вона на балансі Держрезерву, керівництво якого на численні звернення про передачу об'єкту в комунальну власність та добудову коштом місцевих бюджетів відповідає відмовами. При виборі ділянки в Старій Ушиці обласне управління земельних ресурсів повідомило, що вільної землі немає... Нині плани колишнього уряду щодо будівництва олімпійської бази на Хмельниччині не реалізуються». Перший заступник голови Кам'янець-Подільської РДА Ніна Фабіянська повідомила, що навіть не чула про подібне. Якщо за кошти держбюджету в районі будуватимуть той чи інший об'єкт, місцева влада вітатиме такі кроки, адже під якими б партійними прапорами не ходила та чи інша влада, їй все одно доводиться відповідати на головні народні питання: роботи, вищого рівня життя, покращення здоров'я та дозвілля, розвитку місцевих громад. Кам'яничани пробують знайти відповідь на офіційному сайті Міністерства у справах молоді й спорту. За їх сигналами, сайт не оновлюється вже більш як півроку. Тож просять через газету запитати: яка доля бази на Дністрі, з якою пов'язували стільки надій?!

Віра ШПИЛЬОВА.
На знімку: дністрове плесо чекає...

Редактор номера Валентина ПИСАНСЬКА. Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА. Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ. ► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ► Рукописів не повертаємо. ► Листування з читачами — тільки на сторінках газети. ► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове. © Платні матеріали.	Засновник — Верховна Рада України Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р. Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955. Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна.	Загальний тираж 150000. Друк: ТОВ «Мega-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 Зам. 17855 Макет, верстка — редакція газети «Голос України». 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Газета виходить з 1 січня 1991 року.	Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62. E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»	 4820094010053
---	---	---	---	-------------------